

Slovenski št. 4 čebelar

letnik CXIV – april 2012

ISSN 0350-4697

61. volilni občni zbor

**Neonikotinoidi – še vedno največja
nevarnost za čebele**

**Navzočnost in določanje gensko spremenjenih
organizmov**

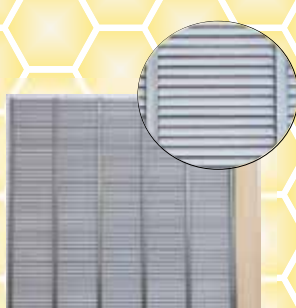
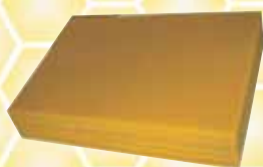


ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307, GSM.: 031 351 964
e-pošta: robineli@siol.net WWW.RIHAR-KOCJAN.SI



IZDELUJEMO:

- hladno valjane satnice
- žične matične rešetke
- rogljičene satnike AŽ
- satnike LR, LR 2/3
- testne mreže
- plastična obešala
- plastična razstojišča
- kovinska razstojišča
- kozice 11 in 14 satne
- usipalnike lesene
- plastične odtočne pipe
- lovilce rojev-lesice
- smukalce za cvetni prah
- zaščitne obleke in rokavice
- čebelarske lopatke
- prečne zapore
- vijake za prečne zapore
- dvo in tro satne panjičke



DVOSATNI IN TROSATNI
PANJIČEK



N O V O !!
OJAČANA RAZSTOJIŠČA

ODKUPUJEMO ČEBELJI VOSEK

ČEBELARJEM Z VELJAVNO ČLANSKO IZKAZNICO
PRIZNAMO 4% POPUST PRI
GOTOVINSKEM NAKUPU NAD 50 EUR V NAŠI
PRODAJALNI.

Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

**Delovni čas: pon. - čet.: 08-12 in 15-18,
pet.: 08-15**

**ZMERNE CENE - TRADICIJA - KVALITETA - IZKUŠNJE,
PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU**



UVODNIK



Spoštovani čebelarke in čebelarji!

Pred kratkim je Čebelarstva zveza Slovenije s podpisala dogovor šestih velikih nevladnih društvenih organizacij o sodelovanju na področju trajnostnega razvoja in pri skupnih prizadevanjih za varovanje in ohranjanje biotske raznovrstnosti. V koordinaciji Državnega sveta RS so dogovor sklenile Čebelarstva zveza Slovenije, Planinska zveza Slovenije, Ribiška zveza Slovenije, Lovska zveza Slovenije, Turistična zveza Slovenije in Kinološka zveza Slovenije.

Vse podpisnice zastopajo veliko množico prostovoljcev, ki s svojim vsakodnevnim delom, prizadevanji na terenu in z usklajenim delovanjem prispevajo neizmerno energijo in znanje v dobro javnosti in države. V Državnem svetu pozdravljamo povezovanje organizacij in društev civilne družbe, saj to povečuje moč, prodornost in vplivnost pri zakonodajnih iniciativah. Sodelovanje podpisnic je pomemben korak k povečevanju zavesti o neločljivi povezanosti med naravnim in družbenim okoljem ter človekom. Človek lahko kakovostno živi in razvija svoje zmožnosti samo v ohranjenem, človeka vrednem družbenem in naravnem okolju.

ČZS šteje 7000 registriranih članov, vsi pa ste hkrati tudi ljubitelji in čuvarji narave. Kako tudi ne bi bili, saj čebele lahko delajo samo v ohranjeni naravi z veliko biotsko pestrostjo. Ta pa lahko obstaja samo v trajnostno ozaveščeni in delujoči družbi! Zato ste čebelarji prvi, ki opozarjate na pomore čebel, ki so velikokrat posledica človekovega nepravilnega delovanja in njegove arogance, ter s tem opozarjate tudi na ogroženost človeka in njegovega zdravja.

V zadnjih letih je pri nas vedno več slišati o lokalni oskrbi s hrano in nujnosti večje prehranske samooskrbe. Pridelava hrane pa je tesno povezana z opravevalci, saj so ti nujen del kmetijske proizvodnje. Če bomo pomorili čebele in druge opravevalce, bo ogrožena tudi samooskrba s hrano. Čebele, ki umirajo in izginjajo, so namreč najpomembnejše opravevalke rastlin, ki jih potrebujemo za pridelavo hrane. Več kot 70 od 100 najpomembnejših rastlin za pro-

Fotografija na naslovnici: Lom svetlobe, ki poveča videz rilčka čebele pri napajanju z vodo. Čebelarstvo poznavanje biologije čebel, tako posameznih osebkov, kot tudi celotnega superorganizma – čebelje družine, je ključnega pomena pri pravilnem izvajanju čebelarskih posegov v čebeljo družino.

Foto: Franc Šivic

UVODNIK

mag. Blaž Kavčič 117

OHRANIMO ČEBELE 118

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Vlado Augustin: Neonikotinoidi – še vedno največja nevarnost za čebele 120

mag. Andreja Kandolf Borovšak: Zanikrni izdelek ne bo šel za med 122

Milan Vajda: Pravne omejitve pri postavitvi čebelnjaka 123

dr. Mojca Milavec, prof. dr. Jana Žel: Navzočnost in določanje gensko spremenjenih organizmov 124

Marko Borko: Koroški čebelar Valentin Blantar 125

Franc Šivic: Novice iz sveta 126

DELO ČEBELARJA PO MESECIH

Brane Borštnik: Čebelarjeva opravila v aprilu 127

VETERINARSKI NASVETI

mag. Lidija Matavž, dr. vet. med.: Zgodnja pomlad je obdobje kliničnega pojava različnih bolezni čebelje družine 130

ODMEVI

Silvo Postl: Kam izginjajo čebele? 131

OBLETNICE 133

DOGODKI IN OBVESTILA 134

OBVESTILA ČZS 137

MALI OGLASI 148

OSMRTNICE 156

INDEX

EDITORIAL

Blaž Kavčič (MSc) 117

SAVE THE BEES 118

FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK

Vlado Augustin: Neonotinoids – Still The Greatest Danger For Bees 120

Andreja Kandolf Borovšak (MSc): Lousy Product Will Not Sell Itself 122

Milan Vajda: Legal Boundaries at Putting Up an Apiary 123

Mojca Milavec (PhD), prof. dr. Jana Žel (PhD): The Presence And Determination of Genetically Modified Organisms 124

Marko Borko: Carinthian Beekeeper Valentin Blantar 125

Franc Šivic: World News 126

BEEKEEPER'S WORK THIS MONTH

Brane Borštnik: Beekeeper's Chores in April 127

VETERINARY ADVICE

Lidija Matavž (MSc, PhD Vet. Med.): Early Spring is a Period of Clinical Occurrence of Different Honeybee Colonies' Diseases 130

RESPONSES

Silvo Postl: Where do Bees Disappear to? 131

ANNIVERSARIES 133

NEWS AND EVENTS 134

ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA

137

SMALL ADS 148

OBITUARIES 156

izvodnjo hrane opravišjo čebele. Poleg njih rastline opravišjejo tudi čmrlji, metulji in druge žuželke, ki so prav tako občutljive na strupe, namenjene uničevanju škodljivcev pri pridelavi hrane. Tako se je kmetijstvo znašlo v velikem precepu: čebele in drugi opraviševalci so nujni za kmetijsko proizvodnjo, hkrati pa jih prav kmetijstvo najbolj ogroža. Te dileme je mogoče reševati samo z medsebojnim dialogom in iskanjem novih inovativnih pristopov, ki so nujni za zagotavljanje delovanja ekosistemov, ki pokrivajo naše osnovne potrebe po hrani, čisti vodi, zdravilih in surovinah. Razumevanje in spoštovanje vloge čebel v naravi in družbi je nujno za naše preživetje. Grozljivo je zanašanje na tvegane metode opraviševanja brez čebel! Čebela je eden izmed čudežev narave. V svojem kratkotrajnem, do 70 dni trajajočem življenju, opravišja kar šest različnih poklicev! Tudi zato zasluži poglodeljeno preučevanje, razumevanje in zaščito!

V zadnjem času je ČZS pobudnica novih akcij, ki jih iskreno pozdravljamo tudi v DS. Tako je ob koncu minulega leta pripravila zelo odmevno vseslovensko akcijo Tradicionalni slovenski zajtrk, ki je bila odlična promocija lokalno pridelane hrane ter korak k spreminjanju vzorcev ved nja in načina prehrane. Prav tako si dejavno prizadeva za zaščito naše kranjske sivke, avtohtone slovenske pasme čebel, rezultat teh prizadevanj pa je Nacionalni program za zaščito kranjske čebele, ki je v javni razpravi. Upam, da bodo prizadevanja ČZS uspešna in da bo pridobila tudi pomoč nevladnih organizacij, s katerimi je podpisala dogovor o sodelovanju.

Želim vam uspešno delo tudi v prihodnje, pri tem naj vam ponudim tudi pomoč DS RS. Naša vrata so vedno odprta za pripravo skupnih projektov.

Mag. Blaž Kavčič,
predsednik Državnega sveta Republike Slovenije



Ob morebitnem pomoru čebel čebelar kliče 112!

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je določilo postopek ob morebitnem pomoru čebel zaradi suma zastrupitve ali drugih vzrokov. Ob morebitnem pomoru čebel poteka postopek prijave in ugotavljanja vzrokov pomora po spodaj navedenem vrstnem redu:

Čebelar o pomoru obvesti Center za obveščanje v Republiki Sloveniji, in sicer po telefonu št. 112 ne glede na uro ali dan v tednu.

Pristojni Center za obveščanje v Republiki Sloveniji obvesti:

- pristojno enoto Nacionalnega veterinarskega inštituta Veterinarske fakultete Univerze v Ljubljani (NVI),
- pristojne enote IRSKGH ter
- območne urade VURS-a.

Veterinar NVI vedno prvi pregleda čebele in izda izvid o pregledu čebel. Če postavi sum zastrupitve čebel, o tem obvesti kmetijskega inšpektorja in uradnega veterinarja. Veterinar NVI ob morebitnem pomoru čebel zaradi suma zastrupitve ali drugih vzrokov svetuje čebelarju, da policiji prijavi sum kaznivega dejanja povzročitve škode.

Obveščeni kmetijski inšpektor ob sumu zastrupitve s fitofarmaceutskimi sredstvi sproži postopek ugotavljanja nepravilne rabe teh sredstev na območju doleta čebel. Obveščeni uradni veterinar izvede postopek preverjanja upoštevanja zahtev varnega dajanja živil na trg. Policija vodi postopek v skladu s svojimi pooblastili.

Franc Bogovič,
minister za kmetijstvo in okolje

»Z ohranjanjem čebel in cvetja ohranimo našo zemljo«

Vsako leto na 22. aprila obeležujemo »Dan zemlje«. Dan, ko potekajo različne akcije po Sloveniji katerih glavno sporočilo je spoštovanje narave in osveščanje ljudi k prizadevanjem za ohranjanje naravnega ravnotežja. V letošnjem letu se je za ta namen ČZS, JSSČ povezala z Ekološkim hortikul-

turnim društvom Mozirski gaj. Prav v Mozirskem gaju bo **v nedeljo 22. aprila s pričetkom ob 15.00 uri** potekal dogodek, ki smo ga poimenovali **Z ohranjanjem čebel in cvetja ohranimo našo zemljo**. Vrtnarski strokovnjaki iz Mozirskega gaja bodo zasadili medoviti vrt različnih dišavnih, okra-



OHRANIMO
ČEBELE

snih, začimbni in zdravilnih rastlin katere lahko tudi vsak posameznik posadi na domačem vrtu ali gredici ter s tem poleg polepšanja bivalne okolice prispeva h koristi za naše čebele. Na prireditvi bodo sodelovali čebelarji iz lokalnega čebelarskega društva, ki bodo na ogled postavili čebelje pridelke in izdelke iz čebeljih pridelkov. Dan bo obogaten s predstavitvijo medovitega vrta in pomena medovitih rastlin. Organiziran bo kulturni in otroški program z Ribičem Pepetom in kranjsko sivko. Obiskovalcem bomo razdelili semena sončnic z opisom kako si lahko vsak posameznik uredi svoj medoviti vrt oz. gredico.

Pridružite se nam v **nedeljo 22. aprila v Mozirskem gaju s pričetkom programa ob 15.00 uri**, si oglejte zasajen vrt z medovitimi, okrasnimi rastlinami, pripravljen program in tudi ostale zanimivosti Mozirskega gaja. S svojim obiskom pa nas bo počastil tudi minister za kmetijstvo in okolje g. Franc Bogovič. Preživite dan v znamenju čebel in medovitega cvetja ter tako obeležite Dan zemlje. Vljudno vabljeni!

Nataša Lilek,
svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Velikonočnica (*Pulsatilla grandis*)

Marca in aprila na pobočjih Boča in v okolici Ponikve zacveti nežna rožica, v celoti porasla z gostimi dolgimi dlakami, ki jo varujejo pred zmrzaljo. Ker jo navadno opazimo v bližini velike noči, so jo ljudje poimenovali velikonočnica.

Plamen hrani raztopljeni vosek,
ki nam ga je za to
dragoceno svečo dala
MARLJIVA ČEBELA.

O zares
presrečna noč ...

*Čebelarstva zveza Slovenije
vam želi
radostne velikonočne praznike!*

Foto: Milan Sternad

KIPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNIČE
☎ (05) 368 45 80, ☎ (05) 368 45 81
GSM 051 614 683
www.kipgo.net; kipgob@gmail.com



PRIPOMOČKI ZA OKRIVANJE SATOV
-CEDILA
-KADILNIO
-ZASČITNA OPREMA
-PANJE IN OPREMA
-SATNICE
-OSTALI ČEBELARSKI PRIPOMOČKI

**Odkupujemo
čebelji vosek.**

PANJE
LR 1/1 IN LR 2/3
TER POSAMEZNI DELI
LR PANJEV

**ZA ZIMSKO ČIŠČENJE
ČEBEL**
BeeVital HiveClean
**SREDSTVO ZA
ODSTRANJEVANJE
VAROE**

IZDELUJEMO:
-PRAŠILČKE: 3S
4S, 5S, 7S
-PANJE AŽ: 9S, 10S,
po naročilu 11S, 12S
-PANJE AŽ 3E 9S,
10S, po naročilu 11S,
12S

**NADGRADNJE
KAMIONOV ŽE OD
2.000,00 EUR**

**PRIVOŠČITE
VAŠIM ČEBELAM
NAJBOLJŠE!
INVERTNE POGAČE
30% VEČJA STIMULACIJA**
SESTAVA:
FRUKTOZA 42%
DEKSTROZA 51,5%
MALTOZA 2,5%
TRIOZA 2%
SLADKOR 2%
1,58 EUR/1g

**KONTAJNERJI ZA
PREVOZ LR PANJEV ZA
8, 10, 12, 15, 18 PANJEV
OZ PO NAROČILU**

**ZABOJNIKI ZA
PREVOZ AŽ
PANJEV: 8-82
PANJEV**

URNIK
pon-čet 8 00-11 30
12 30-16 00
pet 8 00-11 30
12 30-17 00
sob **ZAPRTO**

nozevit
**PROTI
NOSEMI**

**NAROČENO
POŠLJEMO
TUDI PO
POŠTI**

Akcije veljajo do razprodaje zalog



Neonikotinoidi – še vedno največja nevarnost za čebele

Vlado Augustin*, vlado.augustin@czs.si

Sodobna kmetijska pridelava zahteva uporabo številnih zaščitnih sredstev. Ob tem izrazu najpogosteje najprej pomislimo na kmetijske pesticide, imenovane fitofarmacevtska sredstva (FFS). Pesticide uporabljamo tudi v lesarstvu, ladjedelništvu, gospodinjstvu, turizmu in celo v športu (npr. igrišča za golf). Po nastanku jih ločimo na naravne in sintetične. Naravni so izolirani iz rastlin, sintetični pa so pridobljeni s sintezo in prav ti lahko ob neustrezni uporabi ogrožajo tako človeka kot tudi okolje.

Za pesticide je značilno, da imajo poleg svoje osnovne funkcije še številne neželene stranske učinke. Pogosto uničujejo tudi številne organizme, ki so z vidika kmetijstva koristni in prispevajo k stabilnosti ekosistema (biotične sovražniki, npr. ptice, ki se prehranjujejo z odmrliimi listnimi ušmi, pikapolonice, strigalice ..., opraševalce, npr. čebele in čmrleje). S tem povzročajo velike spremembe v ekosistemu, posledica uničevanja čebel in čmrlejev pa je tudi manjši pridelek tistih kultur, ki so odvisne od opraševanja žuželk. Zaradi širšega delovanja je zelo težko oceniti vse posledice njihove uporabe.

Evropsko okolje je na leto obremenjeno z več kot 300.000 tonami pesticidov. Zaradi vse večje uporabe pesticidov najdemo ostanke pesticidov in njihovih metabolitov v različnih živilih, vodi, okolju, rastlinskih, živalskih in celo v človeških organizmih. Dolgotrajnejša izpostavljenost ostankom pesticidov lahko ogroža človekovo zdravje ter povzroča različne bolezni in deformacije, od raka do hormonskih motenj. Posledice se lahko pojavijo šele čez nekaj let, zato je pomembno, da kmetijstvo in druge dejavnosti uporabljajo čim manj pesticidov, saj z njihovo uporabo uničujemo ekosisteme, ki so podlaga za življenje rastlin, živali in ljudi.

V Sloveniji je uporaba FFS v kmetijstvu urejena na način, ki ga evropski pravni red uvaja šele zdaj, in temelji predvsem na čim manjšem tveganju za zdravje ljudi in za okolje. V ta okvir spadajo področja:

- izobraževanje končnih uporabnikov FFS, trgovcev s FFS in odgovornih oseb za FFS;
- testiranje aplikacijske tehnike;

- ločevanje rabe na profesionalno in neprofesionalno;
- omejevanje dostopa do FFS glede na zgoraj navedene dejavnike.

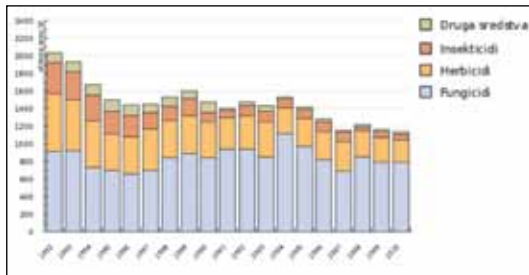
Da je veljavna slovenska zakonodaja glede zmanjševanja uporabe pesticidov učinkovita, nas prepriča tudi podatek, da se je poraba FFS v Sloveniji v minulih osemnajstih letih zmanjšala skoraj za polovico, z 2.031 ton leta 1992 na 1.134 ton leta 2010 (graf 1). Kljub občutnemu zmanjšanju uporabe FFS pa je poraba teh sredstev pri nas še vedno večja kot v večini drugih držav EU. Tako je bila leta 2010 skupna poraba FFS 5,7 kg na hektar oziroma najmanj v celotnem obdobju spremljanja porabe teh sredstev. To je še vedno veliko, zlasti če ta podatek primerjamo s porabo v sosednji Avstriji, kjer so istega leta skupaj porabili nekaj več kot 2 kg FFS na hektar.

Prav tako si ne smemo zatiskati oči pred dejstvom, da je zmanjšanje uporabe FFS predvsem posledica uporabe vedno učinkovitejših in tudi bolj strupenih aktivnih snovi. Med temi ne smemo pozabiti na neonikotinoide, ki spadajo v generacijo novejših

Aktivna snov	Trgovsko ime sredstva	Uporaba	LD ₅₀ ng /čebelo	Toks. / DDT
DDT	Dinocid	insekticid	27.000,0	1
amitraz	Apivar	akaricid	12.000,0	2
kumafos	Perizin	akaricid	3.000,0	9
fluvalinat	Apistan	akaricid	2.000,0	13,7
metiokarb	Mesurool	insekticid	230,0	117
karbofuran	Curater	insekticid	160,0	169
lambda-cihalotrin	Karate	insekticid	38,0	711
deltametrin	Decis	insekticid	10,0	2700
tiametoksam	Crusier	insekticid	5,0	5400
fipronil	Regent	insekticid	4,2	6475
klotianidin	Poncho	insekticid	4,0	6750
imidakloprid	Gaucho	insekticid	3,7	7297

pesticidov in ki so še posebej strupeni za čebelje družine, ter za ostale opraševalce kot so čmrliji in čebele samotarke. Neonikotinoidi spadajo med sistemske insekticide, to pa pomeni, da korenine rastlin vsrkajo insekticid, ki se nato z rastlinskim sokom prenese po celotni rastlini in tako zagotovi zaščito pred škodljivci tudi med rastjo. Začetek trženja neonikotinoidov sovpada s pojavom izginjanja čebel

* svetovalec JSSČ za tehnologijo čebelarjenja



Graf 1: Prodaja fitofarmacevtskih sredstev na debelo v tonah aktivnih snovi

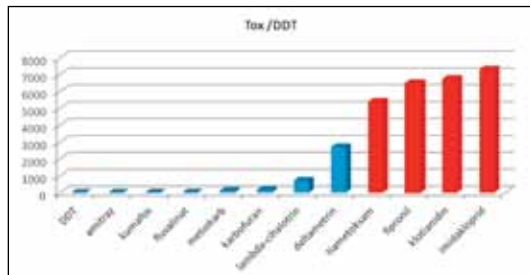
v številnih evropskih in ameriških državah. V svetu obstajajo številne znanstvene študije, ki dokazujejo uničujoč vpliv neonikotinoidov na čebele.

Med neonikotinoidi je najbolj znan in za čebele najnevarnejši imidakloprid. V svetu obstajajo številne znanstvene študije, ki dokazujejo uničujoč vpliv imidakloprida na čebele. Že pri zelo majhnih koncentracijah zanesljivo deluje moteče na živčni sistem čebel, zmanjšuje njihovo izletno aktivnost, komunikacijo, sposobnost spomina in vonja (Decourtye idr., 2004). Njegova akutna oralna toksičnost LD_{50} je ugotovljena v območju med 3,7 in 102 ng/čebela. (Schmuck, R., 2001, Suchail idr., 2001). Z vrednostjo LD_{50} izražamo letalno, tj. smrtno dozo pesticida, ki v 24 urah usmrti 50 odstotkov čebel.

Kako strupeni so neonikotinoidi, smo imeli priložnost videti pred letom dni v Pomurju. Po tamkajšnjih katastrofalnih pomorih čebel je nekdanji minister za kmetijstvo mag. Dejan Židan uporabil previdnostno načelo in 29. aprila 2011 zčasno odredbo prepovedal uporabo semena koruze in oljne ogrščice, obdelanega z aktivnimi snovmi, ki vsebujejo neonikotinoide (tiametoksam, klotianidin in imidakloprid). Zčasna odredba ministra za kmetijstvo o prepovedi prometa in uporabi fitofarmacevtskih pripravkov (kot so sredstva s trgovskimi imeni Poncho, Cruiser, Biscaya in še nekatera), ki vsebujejo omenjene aktivne snovi, je še vedno veljavna, zato s temi pripravki obdelanega semena v Sloveniji še vedno ni dovoljeno sejati, saj potencialno ogroža okolje in ljudi, še posebej pa čebele.

Čeprav je bilo dokazano, da je bil ključni povzročitelj pomora čebel pesticid z aktivno snovjo klotianidin, so se pozneje v javnosti pojavila »zamegljevanja« tega dejstva in preusmerjanje krivde za pomor na sredstvo za zatiranje varoj kumafos. Prav zaradi tega v prilogi podajam primerjavo toksičnosti neonikotinoidov z najbolj znanim sintetičnim pesticidom DDT in s sredstvi za zatiranje varoj, kot so amitraz, kumafos in fluralinat.

Čeprav so DDT in omenjena sredstva za zatiranje varoj strupena tudi za čebele, so v primerjavi z neonikotinoidi pravi »blažev žegen«. Tako je na primer



Graf 2: Primerjava toksičnosti LD_{50} med posameznimi sredstvi (LD_{50} ng/čebela) z DDT-jem, vir: dr. J. M. Bonmatin (CNRS)

imidakloprid več kot 7.000-krat bolj toksičen kot DDT in več kot 800-krat bolj toksičen kot kumafos.

V Sloveniji je še vedno dovoljena uporaba nekaterih neonikotinoidov za foliarno uporabo na sadju in zelenjavi. Ta sredstva so:

- **imidakloprid:** priprava **Cofidor 200 SL** in **Kohinor 200 SL**,
- **tiametoksam:** pripravek **Actara 25WG**.

Pred uporabo teh sredstev mora biti cvetoča prasad v trajnih nasadih pokošena oziroma mora biti na drug način preprečeno, da bi jo FFS doseglo. Prav tako je uporaba sistemskih FFS, ki so za čebele strupeni, prepovedana v obdobju cvetenja gojenih rastlin. Kljub temu vedno obstaja možnost zastrupitev čebel z temi sredstvi. Pri zastrupitvah s FFS čebele množično umirajo. Ležijo povsod po čebelnjaku, kot da jih je kdo razmetal, še zlasti veliko pa jih je pred panji. Pri zastrupitvah umirajo čebele v vseh panjih čebelnjaka hkrati, in to ob približno istem času. Čim živalnejša je družina, tem več mrtvih čebel je v takem primeru pred panjem. Če so čebele zastrupljene z neonikotinoidi, ki so zanje zelo toksični, umrejo že na poti proti domu. Mrtvih čebel ne opazimo pred čebelnjakom, temveč se zastrupitev čebel kaže kot hitro upadanje živčnosti čebelje družine.

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je določilo postopek ob morebitnem pomoru čebel zaradi suma zastrupitve ali drugih vzrokov. Ob morebitnem pomoru čebel **čebelar o pomoru obvesti Center za obveščanje v Republiki Slovenije, in sicer po tel. št. 112, in to ne glede na uro ali dan v tednu**. Upam, da bodo čebelarji letos to številko uporabili čim manjkrat.

Pri intenzivni pridelavi hrane se uporabi fitofarmacevtskih sredstev za zdaj še ni mogoče izogniti. In dokler bo tako, bo obstajala možnost zastrupitve čebel. Zato postaja čebelarjenje zelo zahtevna kmetijska dejavnost, njegovi rezultati pa so odvisni od številnih dejavnikov, med katerimi je eden izmed najpomembnejših sodelovanje kmeta in čebelarja. Oba se morata zavedati, da je svet brez čebel tudi svet brez sadja, zelenjave, žit, cvetja ..., torej svet brez življenja. ■



Zanikrn izdelek ne bo šel za med

Andreja Kandolf Borovšak*, andreja.kandolf@czs.si

Čebelarji svoj med pogosto podarjamo kot darilo. Vsekakor je to lepo darilo, saj našim obdarovancem z medom podarimo košček zdravja. Pogosto se čebelarji potrudijo in med zavijejo v lepo darilno embalažo. Prav tako pa je tudi pogosto, da čebelarji, ki čebelarijo samo z nekaj panji, svojega



Slika 1: Med v kozarcu za marmelado.



Slika 2: Med z nečistočami

medu sploh ne prodajajo, temveč ga podarijo svojim sorodnikom, prijateljem, znancem. Zavedati se moramo, da smo za izdelek, ki ga damo iz rok, ne glede na to, ali ga podarimo ali prodajmo oz. kako drugače prenašamo, brezplačno ali za plačilo, produktno odgovorni in da moramo upoštevati veljavno zakonodajo. Med mora biti varno in kakovostno živilo, zagotavljati moramo sledljivost, ustrezni pa morata biti tudi embalaža in označitev takšnega izdelka. Embalaža mora biti iz ustreznega materiala in čista, pokrovček mora biti nov. Kozarci, v katerih so bile prvotno kumarice, marmelada ali kaj podobnega, ni primerna za polnjenje medu. Stanje glede polnjenja medu v neprimerno embalažo se je tudi zaradi ocenjevanj medu in interne kontrole sicer zelo izboljšalo, kljub temu pa je še vedno mogoče zaslediti kak kozarček, podoben temu na sliki 1. Tudi podarjen kozarec medu mora biti opremljen z nalepko, na kateri so vse informacije, predpisane v pravilnikih, in s prelepko, ki označuje, da je med predpakirano živilo. Med mora biti ustrezno čist, saj nečistoče ne sodijo vanj (slika 2), tudi če so samo ostanki voščin, ki so v med zašili med točenjem.

Če povzamem: poleg tega, da je kakovosten in varen, mora biti med tudi ustrezno čist in zapakiran v ustrezno embalažo, na kateri so vse informacije, ki jih od nas zahteva zakonodaja (slika 3). Seveda pa medu ne smemo pripisovati zdravilnega ali kakega drugega delovanja oz. lastnosti, ki jih nima, prav tako ne smemo navajati, da ima posebne značilnosti, če imajo take lastnosti vsa istovrstna živila, skratka, porabnikov ne smemo zavajati glede značilnosti, narave, lastnosti, izvora ali porekla medu niti glede sestave, količine, roka uporabnosti, načina izdelave ali proizvodnje. ■



Slika 3: Ustrezno zapakiran med

Foto: MB

Foto: MB

Foto: Andreja Kandolf Borovšak

Čebelarstvo LUCKA

Dušan Žunko, s. p.
Sužid 41, 5222 Kobarid
031 870 709, 05 388 5856
info@lucka-sp.si, www.lucka-sp.si



- AŽ-, LR- in DB-satniki, zažičeni, že za 0,80 EUR
- Šablona za sočasno zbijanje in žičenje AŽ-, LR- in DB-satnikov (glej: Čebelar, 2/2008 in 2/2009),
- matice iz Triglavskega narodnega parka
- Čebelje družine na AŽ-, LR- in DB satih
- panji LUCKA – predstavitev na celjskem sejmu
- Lipov med iz okolice Kobarida

Čebelarjem z veljavno čebelarsko izkaznico priznamo 4 % popust pri nakupu v vrednosti več kot 50 EUR!

* mag. svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane



Pravne omejitve pri postavitvi čebelnjaka

Milan Vajda*, vajda@odvetnik-vajda.si

Čebelar pri postavitvi čebelnjaka ali čebelarskega stojišča ni povsem prost. Res je, da mora biti izbrano stojišče primerno za čebele (to je sicer strokovno vprašanje), prav tako pa mora biti izbrano stojišče tudi takšno, da čebelarjenje na njem ne povzroča prepovedane imisije v smislu 75. člena Stvarno pravnega zakonika ali škodne nevarnosti v smislu 133. člena Obligacijskega zakonika.

Zaradi sosedstva ali prostorske povezanosti nepremičnin morajo njihovi lastniki svojo lastninsko pravico izvajati tako, da se medsebojno ne vznemirjajo in da si ne povzročajo škode, pri tem pa je lahko vir vznemirjanja ali povzročanja škode tudi čebelarjenje samo. V pričujočem članku se ukvarjamo predvsem z zahtevki in interesi lastnikov sosednjih zemljišč, na katera segajo vplivi čebelarjenja, ter z interesi ljudi, ki jih čebelarjenje moti oz. vznemirja.

Če čebelarjenje kot tako posega v interese drugih ljudi, lahko ti svoje interese uveljavljajo s stvarno pravnim varstvom ali z obligacijsko pravnim varstvom, to je predvsem z zahtevki za opustitev vznemirjanja in prepoved nadaljnjega vznemirjanja, pač glede na okoliščine konkretnega primera.

Pravno varstvo na podlagi opustitve prepovedanih imisij v smislu 75. člena Stvarno pravnega zakonika tako lahko uveljavlja lastnik zemljišča, na katerem sega vpliv čebelarjenja (sosednja zemljišča), in zoper lastnika zemljišča, na katerem je postavljeno čebelarsko stojišče. To pomeni, da je pravno varstvo v takšnem primeru uveljavljeno zoper lastnika zemljišča, na katerem je čebelarsko stojišče, zato ni nujno, da je lastnik zemljišča tudi čebelar, to je lastnik čebelnjaka, čebeljih panjev in čebel. Lastnik zemljišča mora v teh primerih poskrbeti, da je čebelarjenje na njegovem zemljišču takšno, da ne povzroča prepovedane imisije.

Pravno varstvo na podlagi zahteve za odstranitev škodne nevarnosti po 133. členu Obligacijskega zakonika pa lahko neposredno od čebelarja (lastnika in upravljavca čebelarstva) uveljavlja vsakdo, ki meni, da njemu ali nedoločnemu številu oseb grozi večja nevarnost, ter tako zahteva odstranitev vira nevarnosti ali opustitev takšne dejavnosti. V teh primerih lahko zoper čebelarja vsakdo uveljavlja sodno varstvo, ne glede na to, kdo je lastnik zemljišča, na katerem je postavljeno čebelarsko stojišče.

Čebelarjenje je lahko prepovedana imisija ali škodna nevarnost, če občutno in čezmerno otežuje



Foto: Danijel Bracko

Slika je simbolična

uporabo sosednjih zemljišč ali na njih povzroča znatnejšo škodo. Tukaj gre predvsem za primere zlorabe čebelarjenja zaradi povzročanja škode drugim, pa tudi za primere nestrokovnega čebelarjenja in za postavitev čebelarskih stojišč na neprimernih krajih.

Zaradi navedenega se morajo čebelarji zavedati, da umeščanje čebelarskih stojišč v prostor ni samo stvar čebelarjev in čebelarskih organizacij ali stvar upravnih dovoljenj, ampak je to tudi stvar interesov lastnikov sosednjih zemljišč in ljudi, ki jih čebelarjenje kot tako moti oz. s pravnega vidika vznemirja.

V prihodnosti je tako pričakovati, da se bodo morala čebelarska stojišča prilagoditi tako interesom lastnikov sosednjih zemljišč kot tudi interesom drugih ljudi, ki jih čebelarjenje čezmerno vznemirja. Glede na to bodo morala biti čebelarska stojišča v urbanih naseljih manjša ter nemoteča, po drugi strani pa bodo morala biti preostala čebelarska stojišča postavljena tam, kjer ne bo tolikšnega vpliva na okolico in ljudi. ■

Opomba

Gornji članek je nastal v zvezi s sodnim postopkom pred Okrajnim sodiščem v Slovenj Gradcu, pod opr. št. P 6/2009, s katerim je lastnik sosednjega zemljišča zahteval od lastnika zemljišča, na katerem je postavljen čebelnjak (in ne neposredno od čebelarja), naj omeji število čebeljih panjev ter ob meji posadi živo mejo, s čimer naj bi preprečil prelet čebel na njegovo zemljišče.

Uredništvo

* odvetnik in čebelar

Navzočnost in določanje gensko spremenjenih organizmov

Mojca Milavec*, Jana Žel**, Mojca.Milavec@nib.si, Jana.Zel@nib.si

Gensko spremenjeni organizem (GSO) je organizem, katerega genski material je spremenjen s postopki, ki ga spreminjajo drugače, kot to poteka v naravnih razmerah s križanjem ali naravno rekombinacijo. Tako se pri križanju ali naravni rekombinaciji genski material prenaša med sorodnimi organizmi, npr. med dvema vrstama korusa, pri GSO pa je mogoče vnesti genski material tudi iz nesorodnih organizmov, npr. iz bakterije v rastlino.

Na svetovnem trgu GSO obstajajo že od leta 1994, ko je bilo v ZDA izdano prvo dovoljenje za tržno pridelavo paradižnika z upočasnjnim mehčanjem. Od takrat je na trgu vedno več GSO, predvsem rastlin, ki jih uporabljamo v prehrani ljudi ali živali. Te gensko spremenjene rastline imajo agronomsko pomembne lastnosti, kot sta toleranca za herbicide in/ali odpornost proti škodljivcem, razvijajo pa še številne druge rastline, ki bodo odporne proti boleznim, suši, slanosti, ali rastline za proizvodnjo snovi, ki so pomembne za zdravje. Poleg tega razvijajo tudi gensko spremenjene živali in mikroorganizme. Na svetu gojijo največ gensko spremenjene soje, ki je odporna proti herbicidom, sledita ji korusa in bombaž, ki sta odporna proti žuželkam. Tehnologija razvoja gensko spremenjenih rastlin je zelo draga, zato večino semen tovrstnih rastlin prodajajo večja podjetja. Vendar v nekaterih državah, kot sta Kitajska in Indija, v zadnjih letih veliko državnih sredstev vlagajo v razvoj, zlasti v razvoj prehransko pomembnih rastlin, kot je riž, ki mu izboljšujejo donos, kot tudi v izboljšanje njihove prehranske vrednosti.

V EU pa tudi v številnih drugih državah zakonodaja zahteva odobritev za trženje GSO. V postopku odobritve je treba dokazati, da se GSO z izjemo lastnosti, ki je bila namerno spremenjena, ne razlikuje od gensko nespremenjenih organizmov. Postopek vključuje presojo tveganja za okolje in zdravje ljudi. V presojo tveganja je vključena tudi ocena, ali bi določen GSO lahko vplival na živali oz. rastline, ki bodo v stiku z GSO. Tako na primer pri odločanju o odobritvi nove gensko spremenjene rastline ugotavljajo, kakšen vpliv bi lahko imela na živali, ki bi jih z njo krmili, pa tudi na živali, ki bi bile s temi rastlinami v stiku v okolju. V tem okviru upoštevajo tudi morebi-

ten vpliv na čebele in druge opraševalce. V takšnih ocenah je treba posebno pozornost nameniti tistim gensko spremenjenim rastlinam, ki so odporne proti določenim žuželkam. Takšna je gensko spremenjena korusa, ki jo je dovoljeno gojiti v EU in s tem tudi v Sloveniji. To je korusa MON810, ki sama proizvaja toksin, škodljiv za koruzno veščo. Zaradi saditve te rastline na poljih v EU so izvedli številne raziskave o vplivu te rastline na čebele, vendar niso opazili nikakršnih negativnih vplivov. V EU je dovoljena tudi pridelava gensko spremenjenega krompirja s spremenjeno sestavo škroba za industrijsko uporabo.

Čeprav bi v Sloveniji lahko pridelovali dovoljeno gensko spremenjeno koruso, je za zdaj na poljih še ni, saj koruzna vešča pri nas ne povzroča večje škode. Nadzor nad gojenjem odobrenih GSO v Sloveniji ureja Zakon o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami – ZSGSROKR (Ur. l. RS, št. 41/2009). V skladu z zakonom mora nosilec kmetijskega gospodarstva, ki namerava pridelovati gensko spremenjene rastline, to prijaviti na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje, poleg tega pa mora tudi izpolnjevati za to predpisane pogoje. V Sloveniji torej namerno ne gojimo GSO, lahko pa bi se zgodilo, da bi se na poljih kot posledica nenamerne navzočnosti gensko spremenjenih semen v semenih za konvencionalno pridelavo pojavilo manjše



število gensko spremenjenih rastlin. Zato v okviru Ministrstva za kmetijstvo in okolje poteka stalen nadzor semen in kmetijskih pridelkov.

V okvir nadzora sodi tudi analiza vzorcev. Ministrstvo za kmetijstvo in okolje sta Nacionalni inštitut za biologijo imenovala za nacionalni referenčni laboratorij in uradni laboratorij za določanje GSO v živilih, krmi in semenih. Delo na področju določanja GSO smo začeli pred desetletjem, in to med prvimi na svetu, ter zanj prav tako med prvimi pridobili akreditacijo po standardu ISO 17025, ki je potrdila kakovost našega dela.

Določanje vsebnosti GSO temelji na zelo natančnih metodah določanja navzočnosti vnesenega genskega materiala. V prvi stopnji analize določamo, ali vzorec vsebuje GSO. Če vsebnost

* dr., Nacionalni inštitut za biologijo

** prof. dr., Nacionalni inštitut za biologijo

GSO potrdimo, v drugi stopnji analize določimo, kateri GSO vsebuje vzorec. V skladu z zakonodajo EU je treba vsa živila in krmo, ki vsebujejo več kot 0,9 % gensko spremenjenih sestavin ustrezno označiti in s tem dati porabnikom možnost izbire med izdelki. Ta vrednost se nanaša na posamezno sestavino. Podobno analizo bi naredili tudi pri analizi vsebnosti cvetnega prahu gensko spremenjenih rastlin v medu.

Ker v Sloveniji ne potekajo poskusne zasaditve gensko spremenjenih rastlin in ker tovrstnih rastlin ne pridelujemo, tudi med in drugi čebelarji pridelki slovenskih čebelarjev ne morejo vsebovati tovrstnih sestavin. Ob morebitnem uvozu medu in drugih čebeljih pridelkov pa bi bilo smiselno preveriti, ali v državi izvoznici pridelujejo gensko spremenjene rastline, po potrebi pa izdelke tudi testirati in ustrezno označiti. ■

Koroški čebelar Valentin Blantar

Koroškega čebelarja iz Podjune na avstrijskem Koroškem Valentina Blantarja smo v okviru strokovne ekskurzije JSSČ v Nemčijo in Avstrijo obiskali septembra lani. Slovenski čebelarji iz Gorenjske in Koroške ga zelo dobro poznajo, saj je zelo dejaven na področju čezmejnega povezovanja in sodelovanja med čebelarskimi društvi. G. Blantar je predsednik Okrajne čebelarske zveze Velikovec, ki združuje 16 društev, med katerimi sta tudi ČD Pliberk in ČD Šmihel, ki je že več kot 30 let pobrateno s ČD Zagorje, ČD Ravne in ČD Peter Močnik iz Maribora. V zvezi s tem smo mu zastavili nekaj vprašanj.

G. Blantar, prosimo vas, da nam na kratko predstavite organiziranost in razmere v čebelarstvu na avstrijskem Koroškem.

V Deželni čebelarski zvezi avstrijske Koroške je združenih 2500 čebelark in čebelarjev. V združenje je vključenih devet okrajnih društev, v katera so včlanjena 104 čebelarska društva. Središče je v čebelarski šoli v Ochsendorfu pri Celovcu. Tam potekajo tudi osrednja čebelarska izobraževanja. Na avstrijskem Koroškem imamo 15 opraševalnih postaj. V južnem delu avstrijske Koroške sta to Kočna pri Železni Kapli ter Johannsenruhe v Rutah ob vznožju Stola. Avstrijski čebelarski zakon iz leta 2007 predpisuje, da je na avstrijskem Koroškem dovoljena izključno vzreja kranjske čebele, saj je območje te avstrijske dežele – tako kot Slovenija – avtohtono območje kranjske.

V kolikšnem obsegu so vzpostavljene povezave s slovenskimi ČD in s katerimi?

Zelo prijateljske stike s sosedi in prijatelji gojimo s čebelarji iz Dravograda, Prevalj, Raven, Kotelj itn., na vsakoletnih srečanjih pa jih še krepimo. Osrednja osebnost vseh teh dejavnosti je bil in je še zdaj Janez Rifel iz Prevalj. Za vse nas je bilo lepo doživetje odstranitve mejnih zapornic med državama, saj nam to omogoča stoletno mirno sožitje – to pa je omogočila EU.

Prek evropskega projekta »AMC Promo BID« se je zdaj okreplil tudi stik z Gorenjsko. Drago Kotnik je

za nas strokovno in človeško zelo pomemben partner. Sodelujemo tudi z g. Francem Šmercem na južni strani Karavank. V zadnjem času so nastali obetavni stiki tudi s Čebelarsko zvezo Peter Pavel Glavar, predvsem s ČD Grosuplje.

Kakšen je namen, način oz. rezultat čezmejnega sodelovanja med društvi pri izvajanju projektov, npr. sodelovanja z gorenjskimi čebelarji?

Evropski projekt »AMC Promo BID« na čebelarskem področju obravnava več področij, med drugim tudi morfološke raziskave kranjske na severni in južni strani Karavank, te pa naj bi omogočile primerjavo parametrov s 50 let starimi podatki prof. Ruttnerja. Prav tako poteka shranjevanje vzorcev čebel za poznejše raziskave DNK-ja. Morfološke raziskave potekajo na dveh ravneh. Na avstrijskem Koroškem jih izvaja ga. Elisabeth Thurner, ki deluje ob pomoči prof. Pechhackerja z Univerze za kmetijstvo na Dunaju, v Sloveniji pa se s tem ukvarja prof. dr. Janko Božič z Univerze v Ljubljani.

Raziskave cvetnega prahu za preučevanje invazivnih rastlin na posebej izbranih zaščitnih območjih. Na vsakem od skupaj sedmih območij je postavljenih po šest opazovalnih panjev, iz katerih smo vzeli po šest vzorcev. Skupaj smo torej v letu 2011 zbrali 252 vzorcev. Prihodnje leto bomo izvedli primerjalno raziskavo.

Izdelava pripomočkov za posredovanje znanja mladim. V Sloveniji je izšla knjiga »Lepo je biti čebelar« avtorja g. Janeza Gregorija, ki je prevedena tudi v nemški jezik, čebelarjem na avstrijskem Koroškem pa je bilo podarjenih 800 izvodov. Na avstrijskem Koroškem predvajajo film o čebelah »Otroci in življenje čebel«, ki bo na ogled tako slovensko kot nemško govorečim. Poleg tega so tako v Sloveniji kot na avstrijskem Koroškem organizirani tudi mladinski čebelarski tabori.



Foto: MB

Kakšne možnosti se ponujajo društvom z obeh strani meje in kateri mednarodni razpisi jih omogočajo ter kako jih lahko izrabimo v večjem obsegu?

Po mojem mnenju je sodelovanje mogoče na več pomembnih področjih. Eno izmed teh je vzreja matic kranjske čebele, pri čemer gre za zaščito in vzdrževanje genskih virov na območju Karavank.

Med temi področji pa sta tudi izmenjava znanja in izkušenj pri delu z mladimi (izmenjava obstoječih podlag, učbenikov, delavnic itn.) ter organizacija medsebojnih izletov za čebelarje (obisk čebelarskih središč, plemenilnih postaj, čebelarskih muzejev itd.). Avstrijska Koroška in Slovenija imata na področju zgodovine čebelarstva skupne korenine in na to smo lahko ponosni. ■ *Spraševal je MB.*

Novice iz sveta

Franc Šivic, franc@silvaapis.com

Avstrija



Gerhard Engleiter, urednik čebelarke revije *Biene aktuell*, poroča v svojem uvodniku februarske številke o velikih izgubah čebeljih družin v zadnjih mesecih. Te naj bi v nekaterih krajih presegle 50 odstotkov. Da bi bila slika čimbolj realna, poziva čebelarje, naj prijavijo vse izgube predsednikom svojih društev, kar je sicer ob tako velikih izgubah po zakonu o čebeljih boleznih obvezno. Zanimivo je, da so bile čebelje družine še v jeseni vse žive, zdaj pa naenkrat takšen porazen rezultat. Urednik upa, da bodo ustrezne službe na podlagi točnih podatkov o izgubah po posameznih območjih morda lahko ugotovile vzroke za tako velik propad čebel. Naj mimogrede omenim, da so v Avstriji za razliko od Italije, Nemčije in od lani tudi Slovenije neonikotinoidi v kmetijstvu še vedno dovoljeni.

Vir: Engleitner, G.: Voelkerverluste, *Biene aktuell*, 2012, št. 2, str.3

Italija



Italijanski znanstveniki priporočajo čebelarjem, naj v času glavne poletne paše, torej ko cveteta lipa in pravi kostanj, izolirajo matico na en del sata (glej fotografijo) in jo pustijo tam zaprto, dokler se ne povali vsa zalega. Po preteku tega roka naj izprazni-jo medišča, čebele tretirajo z oksalno kislino, matico pa izpustijo iz izolirnega sata in jo vrnejo družini ali pa jo zamenjajo z novo, mlado. Varoje bodo tedaj vse na odraslih čebelah in učinek zdravljenja bo zato skoraj 100%. Razen tega se bodo čebele z vsemi razpoložljivimi silami posvetile nabiranju medicine, ker jim ne bo treba skrbeti za zalego. Seveda bodo tudi donosi ustrezno višji. Ko sem se o tem pogovarjal s poklicnim čebelarjem Brunom Marconom iz okolice Trevisa, mi je dejal, da je metodo izolacije matic lani preizkusil na 100 čebeljih družinah in da

je bil nad rezultati zadovoljen. Postopek je morda res nekoliko zamuden, toda potrošeni čas iskanja matic lepo nadomesti višji pridelek medu in varoj očiščene čebele. Družine so zaradi tritedenskega izpada zalege sicer nekoliko oslabiljene, toda do jeseni se ob stimulativnem krmljenju lepo popravijo in gredo v zimo skoraj enako močne kakor vse ostale.

Tudi sam sem naredil lani ta poskus v 15 panjih. Rezultati so bili podobni tistim, kot mi jih je opisal prijatelj Marcon. Čebele so vse matice lepo sprejele in te so začele takoj po izpustitvi iz zapora intenzivno zalegati. Prepričan sem, da bi rade sprejele tudi vsako novo matico, saj so bile brez zalege in torej brez možnosti, da bi si zredile lastno matico. Zdaj samo še čakam, kakšna bo izzimatev čebel. Če bodo poskusne družine števično močnejše od ostalih, bom letos ponovil opisani postopek v vseh panjih. Obenem pa bom na internetu spremljal živahno



Foto: internet

razpravo na to temo med poklicnimi čebelarji Italije. Eni metodo izolacije matic vneto zagovarjajo, drugi ji nasprotujejo. Največ pristašev ima v južni Italiji. Razumljivo, saj tam zalegajo matice vso zimo in zato zdravljenje varoje z oksalno kislino doslej ni bilo nikoli dovolj uspešno.

Vir: simpoziji, internet, ustne informacije

Nemčija



Dr. Sebastian Spiewok, član uredništva revije Deutsches Bienen Journal, je posla med nemške čebelarje anketo s vprašanji o tem, s kakšnimi tipi panjev čebelarijo, iz kakšnega gradiva so narejeni (plastika ali les), kakšno mero satnikov uporabljajo, ali imajo vgrajene varojne podnice in podobno. Naj navedem samo nekaj naj bolj zanimivih odgovorov. Kar 83% jih čebelarji z nakladnimi panji, z listovni, kakršen je na primer naš AŽ panj, pa samo 10%. To velja za državno povprečje, v vzhodnih zveznih deželah, ki so bile nekdaj pod DDR, pa je listovnih panjev med 25 – 50%. Tam je tudi največ prevoznih čebelnjakov. Zanimiva je ugotovitev, da vedno bolj

dobiva na veljavi DB panj, ki je sicer najbolj razširjen v Italiji, Franciji in Angliji. Kot gradbeni material prevladuje še vedno les (kar 2/3 panjev je lesenih, zlasti na jugu), ponekod bolj na severu pa je panjev iz plastike med 70 – 80 %. Kar 97% jih uporablja satnice, 3% pa pustijo čebelarjem, da gradijo satje po svoji volji. Vendar pa je 15% takšnih čebelarjev, da pustijo vsaj v nekaterih panjih čebelarjem možnost gradnje brez satnic. Tako bodo postopoma prišli do voska, iz katerega bodo izdelali za svoje potrebe satnice brez ostankov pesticidov. Upam, da to počnejo tudi nekateri slovenski čebelarji. Jaz sem že med njimi. ■

Vir: Spiewok, S.: Deutschland, deine Beuten, Deutsches Bienen Journal, 2012, št. 2, str.10

DELO ČEBELARJA PO MESECIH



Čebelarjeva opravila v aprilu

Brane Borštnik – Velike Lašče, brane.borstnik@gmail.com

April je mesec, v katerem moramo čebelarjem nameniti več pozornosti, saj zdaj zamujenega posega ni mogoče preložiti na dan, ko bomo imeli čas. Po mojih izkušnjah je april eden izmed najpomembnejših mesecev glede posegov v panj. Posledice napak, ki jih bomo naredili ta mesec, bodo rojenje in panji s premajhnim številom čebel, zato bodo prazne tudi posode za med ali cvetni prah. April je navadno deževen mesec, kljub temu pa v panju poteka buren razvoj. Dolgoživih čebel ni več, mlade pa že nestrpno čakajo na svoje poslanstvo – na nego zalege, graditev satja in nabiranje nektarja.

Pomembno je, da aprila preverjamo zalogo hrane v panju. Ob vsakem obisku čebelnjaka oziroma stojišča nam tehničar pove, koliko hrane so porabile čebele. Podatek o tem nam pove, ali je treba družini priskrbeti dodatno hrano v obliki medenih satov, pogače ali v skrajnem primeru sladkorne raztopine. Kdor tehnice še nima, naj bo to ena izmed prvih investicij v njegovo čebelarstvo. Starejši čebelarji so me velikokrat opominjali, naj samo gledam, kaj pravi »tamutasta«, saj mi bo s tem tudi povedala, katera opravila so pri čebelah potrebna. Tehnica ni samo pripomoček za spremljanje donosa, s katerim se čebelarji najraje pohvalimo, ampak je še kako pomemben pokazatelj porabe hrane v panju, saj sproži tudi alarm za pomoč čebelarjem pri njihovem preživetju.

Pri prvem aprilskem pregledu družin moramo biti torej pozorni na zalogo hrane, poleg tega pa

tudi na moč družine. V gospodarskem panju mora družina zasedati od pet do sedem satov. Če temu ni tako, moramo taki družini dodati rezervno družino, ki zaseda vsaj pet satov. In kako to storimo?

Če čebelarimo v klasičnem AŽ-panju, damo rezervno družino v medišče, in sicer na stran, ki je nasprotna tisti, na kateri sedi spodnja osnovna družina. Vmes lahko iz varnostnih razlogov vstavimo papir, ki ga rahlo natrgamo, ni pa to nujno. V nakladnem sistemu dodamo rezervno družino v zgornjo naklado. V Dadant-Blattovem sistemu čebelarjenja, pri katerem imamo družino samo v eni nakladi, osnovno družino premestimo na eno stran, odvmemo pet satov ter na drugo stran namestimo rezervno družino. Ločimo ju z nastrganim medenim satom ali s prazno satnico, če nimamo medenega sata. In kaj z maticama? Pustimo ju lepo pri miru, saj bodo čebele same odločile, katera je boljša. Če sta matici enakovredni, bosta obe zalegali še kar nekaj časa. Lahko pa se zgodi, da bomo kmalu eno našli pred panjem. Na ta način bomo poskrbeli, da bo v panju vedno dobra matica. Združevanje družin opravimo vsaj do cvetenja prvih češenj, kajti ob poznejšem združevanju ne moremo pričakovati večjih donosov čebeljih pridelkov. Iz dobre in močne družine bomo po končani pašni sezoni lahko naredili vsaj še eno dovolj močno rezervno družino. Če nimamo dovolj rezervnih družin, je smiselno združiti dve družini, saj bo tako gospodarski rezultat po koncu sezone



Trotovske satje: nekaj načinov, kako pripraviti prostor za graditev trotovskega satja

boljši, kot bi ga dosegli z dvema slabima družinama. Že zdaj pa si naredimo načrt za rezervne družine za prihodnjo čebelarstvo sezono. Po mojih izkušnjah bi moral imeti vsak čebelar za dobro gospodarsko čebelarjenje na tri gospodarske družine vsaj dve rezervni družini.

Ob prvem cvetenju češnje napoči čas za temeljitejši pregled čebeljih družin in za prve večje posege v panj. Seveda se moramo na to delo posebej pripraviti. Imeti moramo dovolj praznih, že izdelanih satnic ter pripravljenih dovolj novih satnic in satnikov za izdelavo trotovske celice. Ob morebitnem pomanjkanju hrane bo dobrodošel tudi sat z medom ali pogača iz zaloge. Vse to naj bo na dosegu roke, tako da nas ob posegu v panj nič ne bo presenetilo. Ob dobri pripravi bo poseg hitrejši, stres za čebeljo družino pa minimalen.

Ob pregledu ocenimo moč družine, zalogo hrane in cvetnega prahu. Iz panja odstranimo vse stare sate, tudi če je v njih še kaj malega medu ali cvetnega prahu. Družino znova namestimo v panj tako, da je ta na sredini panja. Če je družina dovolj močna, je lahko že v dveh etažah. To še posebej to velja za čebelarjenje z nizkimi nakladami. Ob vsako stran zalege dodamo mlajši prazen sat, da ga bo matica lahko čim prej zaleгла. Družini dodamo tudi satnik s satnico, močnejši lahko dva.

Ker je graditev satja najlepša ob prvem cvetenju češnje in regrata, ta čas izrabimo za njegovo obnovo. Vsak dan se povečuje tudi število mladih čebel, pri katerih voskovne žleze izločajo največ voska.

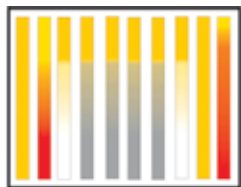
Začetek cvetenja je tudi pravi čas, da začnemo izvajati apitehnične ukrepe za zatiranje varoj. Eden izmed teh je, da družini dodamo satnik, prirejen za graditev trotovskega satja. Dokazano je namreč, da je v pokriti trotovske zalegi več varoj kot v čebelji zalegi. V trotovske zalegi se varoje lahko zadržujejo tri dni dlje kot v čebelji zalegi in tako ob enem obisku celice povečajo svoj zarod vsaj za eno pršico več kot v čebelji zalegi. V trotovske celicah je nekoliko nižja temperatura, to pa varojam bolj ustreza. Z vsako odstranjeno varojo spomladi bomo število varoj do jeseni zmanjšali tudi za 100, in to brez uporabe kemije. Sam uporabljam polovične AŽ-satnike. Na eni polovici je satnica, namenjena za čebeljo zalego

ali hrano, na drugi polovici, ki je prazna, pa čebele zgradijo trotovske celice. Obe polovici združim z dvema koščkoma U-profila, navadno aluminijastega. Dva centimetra velik U-profil je mogoče kupiti v trgovinah z barvnimi kovinami in tudi v večjih trgovinah za domače mojstre. Tak U-profil je treba potem samo še razrezati na centimeter dolge končke, ki so odličen pripomoček za združevanje in razstavljanje obeh delov. V Dadant-Blattovem sistemu čebelarjenja uporabljam za ta namen mediščni sat, na katerega s sponkami priprnem prazen satnik, velik toliko, da skupaj sestavlja standardni plodiščni Dadant-Blattov satnik. Pri nizkonakladnem sistemu pa v spodnjo etažo na vsaki strani gnezda vstavim po en prazen sat, v katerem čebele zgradijo trotovino. Zakaj uporabljam tako narejene polovične sate? Trotovino namreč porezujem in ne izrezujem. Ko je trotovska zalega stara od 18 do 23 dni jo odvezam in nadomestim z novim praznim satom ali že izdelano trotovino. Odvzete zrele trotovske celice porežem, jih z rahlim udarcem po satniku izpraznim in sat sperem z vodo. Tako dobim že zgrajeno trotovino za naslednji poseg v panju. Na ta način lahko prvo trotovino porežem že konec aprila ali prve dni maja, ob tem pa imam trotovske zalego tudi potem, ko čebele ne gradijo več satja, vse do avgusta. Poleg tega matica celoten sat zaleže sočasno, zato so vse bube na njem enako stare, to pa omogoča lahko praznjenje porezanih trotovske celice. Pomembno pa je, da imamo po dva taka satiča in da sta za zaleganje na razpolago eden za drugim.

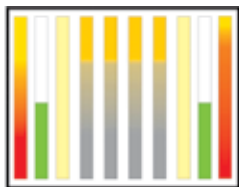
Naj vas v zvezi z izrezovanjem ali porezovanjem trotovske opozorim še na nekaj. Prav je, da imamo v vsakem čebelarstvu vsaj



Družina pred posegom in po njem. Družina v Dadant-Blattovem sistemu pred aprilskim posegom in po njem



DRUŽINA PRED POSEGOM



DRUŽINA PO POSEGU

LEGENDA:

- MED
- CVETNI PRAH
- ZALEGA
- MLAD SAT ZA ZALEGANJE
- SATNA OSNOVA
- OKVIR ZA TROTOVINO

enega trotarja, ki smo ga načrtno zbrali na podlagi naših opazovanj glede mirnosti družine, čistilnega nagona, donosa čebeljih predelkov in seveda čistosti kranjske sivke. Tak panj boste po končani paši lahko očistili varoj tudi z drugimi znanimi ukrepi za biološko zatiranje teh zajedavcev. Bodite posebej pozorni, da boste za trotarja izbrali panj, v katerem ni čebel z rumeno obarvanimi obročki. Tudi tako bomo prispevali k ohranjanju čiste kranjske sivke, saj gensko zasnovi v 75 odstotkih prenašajo troti. To dejstvo vse premalo upoštevamo pri našem čebelarjenju.



Po obisku medveda: Razdejanje, ki ga je s svojim obiskom povzročil medved.

V obdobju silovitega razvoja je v panju veliko nepokrite zalege, ki oddaja poseben vonj, s katerim v naš čebelnjak ali na stojišče privabi medve-

čebelje zalege. Nakladni panji so zanj lahek plen, AŽ- panjev, zloženih v skladovnico, pa se loti tako, da enega potisne v čebelnjak, potem pa se zlahka dokoplje do preostalih. Odrtna vrata panja, izvleče sate in družina je hitro zunaj. Ne sladka se samo z medom, temveč najprej pohrusta vso zalego, potem pa medene sate raznese po bližnji okolici. Zato poskrbite tudi za zaščito pred tem nepridipravom. Električni pastir okoli stojišča ali čebelnjaka sicer ni estetska, je pa dobra zaščita pred medvedom. Iz izkušenj na našem območju vam zagotavljam, da je razmišljanje, češ, v mojem čebelnjaku, ki je poleg hiše, ga že ne bo, zmotno. Poskrbite za to čim prej in si za ta namen pridobite tudi državna sredstva. Tudi če vam medved poškoduje ali uniči čebelje družine, boste do nadomestila upravičeni le, so bile te ustrezno zaščitene z električnim pastirjem.

In za konec še en nasvet. Ker je bila izguba čebel minulo zimo občutna, se bo veliko čebelarjev odločilo za nakup čebeljih družin. Vsem predlagam, naj natančno preberejo članek o nakupu čebeljih družin v prejšnji številki Slovenskega čebelarja. Upoštevajte navodila in bodite še pred nakupom pozorni na čistost kranjske sivke oz. na to, da v družini ni čebel z rumeno obarvanimi obročki. Ob nakupu nove družine imate odlično priložnost, da začnete ali nadaljujete čebelarstvo z našo kranjico, ki je cenjena in iskana po vsej Evropi in tudi zunaj nje. ■



Wachsverarbeitung | Imkereiarartikel
Deutsch Haseldorf 75 | A-8493 Klösch, Avstrija
Tel. & faks: +43 (0) 3475 / 2270
info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas
Ponedeljek-petek
8:00-12:00 13:00-18:00
Sobota 8:00-12:00

Jezik za sporazumevanje: nemščina
Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju
Logar trade d.o.o. iz Šenčurja
Jana posredovanje, zastopanje, Maribor

Kako nas najdete:



Imejte svoj vosek pod nadzorom! Satnice iz lastnega voska so spet aktualne.

-Imate možnost prisostvovati predelavi vaših starih satnic oz. predelavi vašega voska!
Obvezna je predhodna telefonska najava!

-Najmanjša količina obdelave je 20kg surovega voska, oz. 50kg starih satnic.

-Garantiramo razkuževanje s paro.
Zelo ugodno razmerja kvaliteta-kakovost.

-Po željo izdelujemo vsako debelino in dimenzijo satnic.

-Obdelava voska možna skozi celo leto.



durch die Austria Bio
Garantie kontrollierter Betrieb

Zgodnja pomlad je obdobje kliničnega pojava različnih bolezni čebelje družine

Lidija Matavž*, lidija.matavz@vf.uni-lj.si

Ta mesec je v čebelji družini, ki je dobro preživela zimo, na več satih že mogoče opaziti zdravo, strnjezo zalego.

Zaradi povečanega zaleganja matic čebele aprila potrebujejo obilico čiste, neoporečne vode v neposredni bližini čebelnjaka. Če se ta mesec pojavi brezpašno obdobje ali slabo vreme – to je sicer aprila pogost pojav, je treba družine krmiti s sladkorno raztopino. Sladkorna raztopina v razmerju 1 : 1 naj bo mlačna, vsaki čebelji družini pa je dodamo od 0,2 do največ 0,5 litra.

Čebelarji že opravljamo prve preglede družin. Zdaj je pomembno, da natančno pregledamo zalego, pri tem pa moramo biti pozorni na vsako sumljivo spremembo. Vse takšne spremembe je treba analizirati in se prepričati, ali ne gre za pojav katere izmed nalezljivih bolezni čebelje družine. Sumljive družine pregledujemo nazadnje, saj bomo s tem preprečili prenos povzročiteljev bolezni na zdrave družine. Ob pregledovanju imejmo pri roki rokavice za enkratno uporabo, razkužilo za razkuževanje pribora, čisto vodo za spiranje in posodo ali vrečko, v katero odlagamo drobir, nečistoče iz panjev, voščine, ostanke mrtvic in drugo odvečno nesnago, ki nastaja pri našem opravlilu.

Pozorni moramo biti na pojav hude gnilobe čebelje zalege, poapnelo zalego, klinično obliko nose mavosti in na varozo. Če v čebelji družini odkrijemo katerega od znakov omenjenih bolezni, še posebej, če gre za sum hude gnilobe čebelje zalege, bolezen prijavimo pristojnemu veterinarju VF-NVI, ta

pa bo s pravilnim odvzemom vzorca in kliničnim pregledom družine potrdil ali ovrgel naš sum.

Zaradi letošnjih večjih izgub čebeljih družin se bo povečal tudi njihov nakup oziroma njihova prodaja. Zato si mora vsak čebelar pridobiti ustrezno potrdilo, saj to po eni strani zagotavlja, da ima zdrave čebelje družine, po drugi pa tudi potrjuje, da njegove čebelje družine ne izvirajo z območja, okuženega s hudo gnilobo čebelje zalege.

Vsak čebelar, ki bo želel pridobiti to potrdilo, mora imeti SI-številko čebelarstva, kateremu prodaja družine, oziroma SI-številko čebelarstva, pri katerem družine kupuje.

SI-številko stojišča mora čebelar imeti tudi ob prevozu na pašo, saj v nasprotnem ne bo mogoče izdati ustreznega potrdila. Brez ustreznih podatkov izdaja potrdila namreč ne bo mogoča, ker gre za računalniško aplikacijo SIR.

Čebelarje prosimo, da upoštevajo navodila o potrebnih podatkih za izdajo potrdil, saj le tako med veterinarji in čebelarji ne bo nesporazumov, če ti zaradi nepopolnih podatkov ne bodo mogli pridobiti ustreznih potrdil. ■

Sodobni načini zatiranja varoj

V sobotnem programu ApiSlovenije 2012 je predaval dr. Antonio Nanetti o Sodobnih načinih zatiranja varoj. V kolikor ima še kdo kakšno vprašanje za predavatelja glede njegovega predavanja, prosimo da vprašanje pošlje do 5. 4. 2012 na e-naslov: vlado.augustin@czs.si. Odgovori bodo objavljeni v naslednji številki SČ.



Solska ulica 14, Kapca
9220 Lendava
Tel: 02/578 98 76
Fax: 02/578 98 77
Gsm: 041/212-166

e-mail: mizarstvo.banfi@siol.net

Panji so iz masivnega smrekovega in topolovega lesa, spoji so rogljičeni oz. cinkani, pitalniki so iz 100% vodoodpornega materiala in voskani.

IZDELOVANJE ČEBELJIH PANJEV

PROIZVODNI PROGRAM:

- *AŽ - panji (9s, 10s, 11s, 12s)
- *AŽ - panji (10s trietažni)
- *LR - panji (1/1, 2/3)
- *DADANT BLATT - panji
- *DADANT BLATT + LR - prilag. za AŽ satnike
- *PRAŠILČKI (5s, 7s)
- *OKVIRJI za vse vrste panjev
- *ZABOJI za prevoz rojev
- *PLEMENILČKI raznih velikosti
- *9 satni vložni prašilčki za AŽ 10s panj



Kam izginjajo čebele?

Silvo Posl*, cebelarstvo.posl@siol.net

Pod tem naslovom je bilo pred nekaj leti v Slovenskem čebelarju objavljenih več člankov. Tudi moj se delno nanaša na to problematiko, vendar s to razliko, da želim v njem prikazati svoje izkušnje z zatiranjem varoj, pa tudi posledice sredstva, ki nam je bilo namenjeno in priporočeno minulo leto.

Nisem prepričan, ali bo moj prispevek našel svoje mesto v reviji Slovenski čebelar, saj dokaj kritično obravnava strategijo zatiranja varoj v Republiki Sloveniji. Po podatkih, ki jih imam, je neko tuje čebelarstvo objavilo, da bodo zaradi zatiranja varoj letošnje izgube čebel v Sloveniji velike. Če je sklepati, da je revija Slovenski čebelar namenjena nam, čebelarjem, in da jo z naročnino financiramo sami, potem je jasno, da lahko v njej sodelujemo in opozarjamo na tisto, kar se ne bi smelo dogajati.

Kot nam je znano, smo čebelarji lani za zatiranje varoj na državne stroške prejeli sredstvo Apiguard. Toda nesporno dejstvo je, da je ČZS v dogovoru z NVI za minulo leto odredila uporabo po večini zgolj enega sredstva. Iz zgodovine pa vemo, da je boj proti sovražniku z eno samo vrsto orožja že vnaprej izgubljen! Res je bilo sicer rečeno, da si lahko kako drugo sredstvo kupi vsak sam, hkrati pa tudi, da pri tem obstaja veliko tveganje morebitnih ostankov v medu, čeprav resničnost takih navedb doslej še ni bila niti ugotovljena niti dokazana. Tako sam kot tudi veliko drugih »čebelarjev« po vsej državi smo slepo verjeli v uspešnost takega zatiranja varoj. Res je, da moramo biti čebelarji pozorni na to problematiko, res pa je tudi, da moramo na vsak način ohraniti naše čebele.

Pa pogledjmo, kakšne so moje izkušnje z Apiguardom. Ko smo v našem čebelarstvu, v katerem je približno 350 gospodarskih čebeljih družin, razporejenih tudi na treh prevoznih enotah, iztočili koštanje med, to je bilo med 5. in 10. julijem lani, je tako kot skoraj povsod po Sloveniji tudi pri nas prenehalo mediti. Čebele so bile zelo živalne, v polni vitalni pripravljenosti, saj sem z različnimi ukrepi ves čas skrbel za zelo potreben poletni podmladek. Čebele so bile tako pripravljene za izrabo morebitnih nadaljnjih paš. Dve prevozni enoti smo prepeljali na pozno hojevo pašo, na kateri so nabrale še nekaj medu, tovornjak pa je ostal doma.

Po 15. juliju je bilo vreme nekaj dni slabo, zato so vse čebele, ki so ostale doma, dobile po 5 litrov

sladkorne raztopine v PVC-plastenkah, saj jih nismo več nameravali prepeljati na pašo. Hrano so dobile tudi čebele v preostalih čebelnjakih. Ker so čebele to hrano porabile do konca meseca, smo jim 1. avgusta dodali drugo, enako količino hrane ter jim hkrati v medišče nad krmilno posodo dodali odkrit odmerek Apiguarda.

Ob tem sem redno obiskoval tudi zabojnika, ki sta bila na paši. Sprva je nekoliko začelo mediti, vendar se je mana v satju hitro trdila. Ko je nastopilo še slabo vreme, je medenje povsem prenehalo, zato smo čebele prepeljali domov in jih takoj krmili na enak način kot preostale. Razlika je bila le v tem, da smo tem družinam Apiguard dodali že pri prvi količini hrane. Medtem se je vreme ustalilo, čebele niso kazale nikakršne nagnjenosti k ropanju ali sploh česa posebnega, tudi temperature so bile zmerne za ta čas.

Po 15. avgustu pa se je stanje precej spremenilo. Zunanje temperature so se začele hitro zviševati. Čebele so izletavale po cvetni prah in vodo (napajalniki so bili pripravljeni le dopoldne in proti večeru). Pri tem je treba povedati, da so bile prevozne

enote izpostavljene soncu samo dopoldne in po 16. uri popoldne, sicer pa ne! Vročina je bila vsak dan višja in je dosegla od 30 32 °C. Že prej sem preverjal odpad varoj, vendar je bil ta po prvem tednu zelo slab. V drugem tednu se je nekoliko povečal, zato sem mislil, da bo vse v redu, kljub temu pa sem želel pogledati, kaj se dogaja z zalego. V tovornjaku je bilo precej vroče, zato sem se po obrazu hitro oznojil, hkrati pa me je začelo tudi precej peči, saj je bil prostor napolnjen z vonjem, podobnim vonju po kislinah, vendar ne tako izrazit. Ko sem iz središča čebeljega gnezda potegnil sat, pa sem onemel: na spodnjem robu celic sem videl iztegnjeno zalego! Zalega je bila mrtva! Tudi pri nekaj naslednjih panjih je bilo enako, čeprav sem se natančno držal zelo obširno napisanih navodil. Takoj se mi je zasta-



Foto: Damjan Posl

vilo vprašanje, kaj storiti. Ali vztrajati in poslušati »strokovnjake« ter zatirati varoje naprej ali odnehati? Moja odločitev je bila povsem lahka! Takoj sem iz vseh panjev pobral preostanek Apiguarda, jih prezračil in počakal nekaj dni. Čebele so zelo hitro očistile odmrle celice. Nastopil je tudi čas, ko je bilo treba preveriti učinkovitost tega sredstva oz. rezultat zatiranja varoj. Seveda sem uporabil amitraz. Kot sem pričakoval, je bila učinkovitost Apiguarda več kot slaba, saj je bilo na podstavkih vse rdeče od varoj! Takoj sem lotil novega zatiranja varoj po celotnem čebelarstvu.

Po tako katastrofalnem dogodku – stanje v vseh prevoznih enotah je bilo namreč enako – je bilo treba najprej pripreiti žrela. Ker so se tu in tam že začela pojavljati ropanja, sem na pročelje čebelnjakov namestil redkejšo protitočno mrežo, ki je nekoliko zavarovala vhod pred vsiljivkami. Z dodatnim krmljenjem, ki se je po načinu dodajanja v nekaterih panjih razlikovalo od prejšnjega, sem skušal matico spodbuditi k vnovičnemu zaleganju. Toda to se v večini primerov ni zgodilo, saj je bilo po mojem mnenju satje preveč nasičeno s čebelam tujimi vonjavami. Tukaj velja poudariti moje izkušnje s poznimi gozdnimi pašami, po katerih čebele pripeljem domov šele konec avgusta. Tudi takrat so družine po večini brez zalege, vendar sem z intenzivnim krmljenjem vedno dosegel vnovično zaleganje matice in zadostno količino zimskih čebel za prezimitev. Tokrat pa mi to, žal, ni uspelo. Prepričan sem, da to ni uspelo niti številnim drugim.

Čebele so poslej nekoliko redkeje izletavale, vendar so lepo prehajale dodano mrežo, pobrale in predelale so vso dodano hrano, bile so nekoliko stisnjene in skupaj smo nestrpnost pričakovali jesenske ohladike. Ker je mreža čebelam, ki so prihajale iz panjev in s seboj nosile mrtvice, preprečevala, da bi jih odvrgele v naravo, so jih odlagale kar na brade panjev. Bolj vznemirljivo pa je postalo, ker so se kupi mrtvic zelo hitro povečevali. Kot dolgoletnemu čebelarju mi je bilo to stanje popolnoma jasno, razumljivo in pričakovano, čeprav nekateri »sodobniki« ta pojav imenujejo nerazumljivo izginjanje čebel. Popolnoma preprosto je mogoče dokazati, zakaj nam čebele izginejo čez zimo, za sabo pa z izjemo hrane ne pustijo nobenih sledi. Že od Janševe dobe naprej so nas učili, da moramo poleti vse napore vložiti v stimulacijo matice k čim boljšemu in čim obilnejšemu zaleganju, ne pa v preprečevanje le-tega. Le tako lahko vzredimo dovolj veliko število zimskih čebel, ki nam bo zagotovilo tako njihov obstoj kot tudi dobro prezimitev. Pri mojih čebelah to po opisanih dogodkih ni bilo več mogoče, zato jih je večina do novega leta doživela svojo starost in odmrila, ne pa skrivnostno izginila. Gre preprosto za to, da je bilo

vzrejenih premajhno število zimskih čebel, to pa je seveda odvisno od marsikaterega dejavnika.

Torej: zdravilo je bilo zelo slabo, razmere za zatiranje neprimerne, premajhni oz. ob upoštevanju geografskih pasov celo nični sta bili tudi raziskanost in preizkušenos sredstva itd. To pa ni vprašanje za čebelarja kot rejca živali, temveč vprašanje za tiste, ki bodo v prihodnje odločali o tem, kaj bomo slovenski čebelarji v prihodnjih letih uporabljali za zatiranje varoj!

In kako naprej? Prav gotovo bom skušal čim prej nadoknaditi izgubljeno. Že vnaprej se zahvaljujem vsem, ki bodo pripravljeni prodati čebele slovenskim čebelarjem in ne tujim, saj letos pričakujemo 50-odstotni padec čebelnega fonda. Prav tako pozivam vse čebelarje, da ob popisu prijavite prav vse zimske izgube, saj bomo le tako lahko dokazali lahkotnost tistih, ki odločajo o zdravju naših čebel, in morda zahtevali kakšno povrnitev škode. Ne morem namreč razumeti, da je toliko sredstev porabljenih za izobraževanje ali tiskanje knjig, ki jih ne potrebujemo, namesto da bi jih porabili za natančnejše raziskave morebitnih zdravil, ki bi ji morali opraviti vsaj za dve leti vnaprej.

Moja sreča v nesreči pa je bila ta, da temu sredstvu vendarle nisem verjel v celoti, zato sem Apiguard uporabil samo pri polovici čebel, tako da je stanje druge polovice zdaj dobro. Čebele so zelo živalne, kar dokazuje tudi obseg gnezda, in z nestrpnostjo pričakujejo prve izletne dni. ■

Avtor se odpoveduje honorarju. *Uredništvo*

Komentar JSSČ:

Potrebe po izobraževanju čebelarjev so, glede na število pobud s terena, precej večje, kot jih lahko letno zadovoljimo. Na Programsko – izdajateljskem svetu UO ČZS pa je še veliko predlogov za izdajo izobraževalnih gradiv, ki naj bi se izdale v bodoče. Odločitev, ali so številna izobraževanja in gradiva potrebna pa je na strani organov ČZS in Upravnega odbora ČZS.



Ažsatniki
izdelava až okvirjev in panjev

041 995 953

Franc Lesjak – čebelar 100 letnik

V minulemu letu je 100 let dopolnil čebelar in dolgoletni član ČD Ljubno ob Savinji Franc Lesjak. Kljub visoki starosti pa ob pomoči hčerke Jožice še vedno čebelari – zazimil je 20 čebeljih družin. Rodil se je leta 1911, se izučil za mizarja ter se zaposlil kot lesni trgovec, kasneje pa kot mizarški mojster za vodjo mizarске delavnice v podjetju za stavbno pohištvo GLIN Mozirje. Živel je v vihnih časih, preživel je vojne grozote in bil partizan v Šlandrovi brigadi.

V njegovem sorodstvu se je s čebelarstvom ukvarjal stric, leta 1940 pa je začel, najprej v kranjičih, čebelariti tudi sam. Mizarско znanje mu je omogočilo, da si je kmalu izdelal svoje AŽ-panje. Ker je po duši perfekcionista in nenehno stremi k izpopolnjevanju, je na podlagi svojih izkušenj tako v kranjiče kot v AŽ-panje vgradil svoje tehnične rešitve, razvil pa je tudi inovacije za preprečevanje rojenja ter lovnikov rojev. Čebelice so g. Lesjaka zasvojile in mu še vedno mu zaposlujejo misli. V načrtu je imel pisanje dveh člankov o čebelah, a mu je vid skoraj povsem opešal.

G. Lesjak se je v čebelarstvu stalno izobraževal. Pri prenosu teorije v prakso je vedno pozorno opazoval, kako se kateri novi način obnese pri čebelah in si je to tudi zapisoval. Spoznal je, da pri čebelah nobena ugotovitev ni dokončna, da ničesar ni mogoče trditi s 100-odstotno gotovostjo. Zato je svoja spoznanja rade volje delil z drugimi; zlasti bolj neizkušeni čebelarji so pri njem vedno našli na razumevanje in dragocene nauke.

V preteklosti je čebelaril z 9-, 10- in tudi 12-satnimi AŽ-panji, na vrhuncu čebelarске »kariere« z 80 čebeljimi družinami. S tovarnjakom jih je kakšni 2 leti prevažal tudi po Liki in Bosni na žepkovo pašo, sicer pa po Sloveniji na akacijo. Pozneje je veliki 12-satni panj opustil, saj je imel z njim preveč dela in premalo donosa. Predelal ga je tako, da je v plodišču 9 satov in 12 v medišču in tako čebelari še zdaj. Ker nima svojih zemljišč, je razvil poseben premični, montažni čebelnjak, ki ga je lahko selil z enega stojišča na drugega. Tako je čebelaril dokler je še lahko vozil – vozniški izpit je ohranil vse do svojega 95. leta. Takšen način premikanja čebel mu je omogočil tudi boljšo izrabo paš na posameznih mikrolokacijah v okolici Ljubnega. Ta okoliš sicer ni pretirano medovit, pridelati je mogoče cvetlični, gozdni, včasih



Foto: MB

Franc Lesjak z odlikovanji za svoje zasluge v čebelarstvu

tudi smrekov med in hojev med. V najboljših letih je pridelal 30–40 kg na panj in tudi letos je imel dobro letino. Ugotavlja, da je čebelarjenje dandanes lažje, saj so na voljo številna sredstva, obveščanje je boljše, zato je lahko na tekočem vsak, ki to želi.

G. Lesjak je bil dejaven tudi v društvenem življenju: bil je tajnik in tudi predsednik Čebelarskega društva Ljubno ob Savinji. Za svoje delo na področju čebelarstva je prejel številna čebelarska priznanja in odlikovanja, med njimi leta 2004 tudi odličje Antona Janše I. stopnje.

Iz svojega dolgega življenja nam je zaupal tudi zanimivo zgodbo. Leta 1953, ki je bilo po njegovih besedah najbolj medeno leto, je moral oditi na orožne vaje in odložiti prepotrebno točenje. Ko se je vrnil, je med v satih že kristaliziral in ga ni bilo več mogoče iztočiti. Bilo pa ga je toliko, da bi ga lahko pridelal približno 2000 kg ter z izkupičkom od prodaje tolikšne količine končal graditev hiše. Za služenje domovini je torej plačal visoko ceno.

Kljub temu se Franc ni vdal in je v stotih letih svojega življenja preživel kar pet držav. Vprašali smo ga tudi, kakšen je njegov recept za dolgo življenje. Svojo modrost je strnil v nekaj preprostih načelih: ni pil alkohola, ni kadil, pri prehrani se je držal reda, jedel je večkrat dnevno in v majhnih količinah, v obroke pa je vedno vključeval tudi sadje in med.

MB

inž. JOŽE KUNSTELJ, s. p. ZAVRTI 41 - 1234 MENGEŠ,
telefon: 01 723 70 27, GSM: 031 893 276, e-pošta: jmkunstelj@volja.net
Izdelujemo: 3-, 4- in 5-satna točila, plastična in INOX. Ponujamo motorje za točila, plastične ventile in posode za med s prostornino 50, 70, 100 litrov. UGODNO!

ANA KUNSTELJ, s. p. ŠIVILJSTVO KUNSTELJ
ZAVRTI 41 - 1234 MENGEŠ, telefon: 01 723 80 27,
GSM: 031 352 797, e-pošta: jm-kunstelj@volja.net
Izdelujemo: KLOBUKE, KAPE (mreža je odporna proti vročini), ROKAVICE, JOPIČE, KOMBINEZONE IPD.

Bakovski čebelarji praznovali 60-letnico obstoja in delovanja

Čebelarstvo v Bakovcih je bilo ustanovljeno pred 60 leti, njegova ustanovna člana pa sta bila Jože Vohar in Franc Lapoši. Društvo, katerega poglavitna cilja sta skrb za čebele in naravo ter pridelava medu, živi in deluje še dandanes, čeprav je v svoji zgodovini doživelo tako vzpone kot padce. Že vse od začetka svojega obstoja je društvo delovalo pod imenom ČD Bakovci. Ob jubileju društvo šteje 20 aktivnih članov, med katerimi je najstarejši 77-letni čebelar Štefan Antolin. Člani društva čebelarijo s približno 800 čebeljimi družinami, od tega z 250 samo v Čebelarstvu Kovač iz Bakovcev. V okviru čebelarskega društva deluje na OŠ Bakovci tudi čebelarski krožek. Člani krožka se udeležujejo različnih srečanj in tekmovanj mladih čebelarjev.

V šestih desetletjih svojega delovanja so si čebelarji zgradili ličen čebelarski dom in razvili društveni prapor. Sicer pa so v tem društvu zdaj združeni čebelarji iz Bakovcev, Murske Sobote, Kropa, Petanjcev, Satahovcev in Srednje Bistrice. Na območju Bakovcev je bilo čebelarstvo dokaj dobro razvito še pred prvo svetovno vojno, ko so čebelarili predvsem kmetje. Že tedaj so se spopadali z različnimi boleznimi, predvsem s hudo gnilobo čebelje zalege, ki jim je zdesetkala čebelje družine. Po letu 1945 je čebelarstvo znova oživelo, a čebelarji niso bili organizirani, saj je vsak čebelaril sam in zase. Ob ustanovitvi društva leta 1951 je večina članov že čebelarila v AŽ-panjih in imela stalne čebelnjake. Ker je bila paša doma vse slabša, so začeli leta 1953 najpogumnejši čebelarji svoje čebele prevažati na pašo v Haloze in na Pohorje. Največji razmah je čebelarstvo v Bakovcih doživelo v obdobju od leta 1980–1990. Čebelarji ČD Bakovci pridelujejo



Foto: Jože Žerdin

Člani ČD Bakovci ob 60 letnici delovanja

predvsem akacijev, kostanjev in lipov med. Po osamosvojitvi Slovenije se je začelo zmanjševati tako število članov društva kot tudi število čebeljih družin, saj so čebelarji izgubili številna dobra pasišča v Slavoniji, Bosni in drugod. Drugi vzroki za to pa so bile slabe letine, napadenost z varjami, uvedba obdavčitve, nizka cena čebeljih pridelkov in drag repromaterial. Dandanes so dejavni člani društva trije prevaževalci čebel.

V 60 letih obstoja in delovanja društva so številni posamezniki za svoje prizadevno delo v društvu prejeli številna odličja Antona Janše III. in II. stopnje, društvo pa se ponaša z odličjem II. stopnje. ČD Bakovci je visoki jubilej – 60-letnico svojega delovanja proslavilo delovno z družabnim srečanjem. V tem obdobju se je v okviru društva ohranilo tudi precej zgodovinskega gradiva, ki ga predvsem starejši čebelarji zapuščajo kot bogato čebelarsko dediščino mlajšim čebelarjem.

Jože Žerdin

DOGODKI IN OBVESTILA

5. mednarodno ocenjevanje ekološkega medu BiolMiel 2011 uspešno za Slovence

V južnoitalijanski pokrajini Kalabriji je tamkajšnji certifikacijski in kontrolni organ ICEA pripravil 5. mednarodno ocenjevanje ekološko pridelanega medu BiolMiel. Prireditve je potekala od 7. do 9. decembra 2011. Na ocenjevanje je prispelo 170 vzorcev medu, od teh jih je bilo 122 iz Italije, preostale pa so poslali čebelarji iz Grčije, Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Nemčije, Izraela, Libanona, Portugals-

ke, Romunije, Slovenije, Španije in Turčije. Podobno kot prejšnja leta je bila tudi tokrat več kot tretjina vzorcev cvetličnega medu, temu pa so sledili vzorci akacijevega, evkaliptovega in kostanjevega medu ter medu citrusov. Skupaj je bilo ocenjenih kar 24 različnih vrst medu!

Pred senzoričnim ocenjevanjem so v pooblaščenem laboratoriju v vzorcih določili vseb-

nost vode in HMF. Izločitvenima meriloma je zadostilo 97 % (vsebnost vode največ 18 %) oziroma 95 % (vsebnost HMF največ 10 mg/kg) vzorcev. Senzorično ocenjevanje so opravile tri štiričlanske komisije v mednarodni sestavi, pri tem pa so uporabljale 10 centimetrске lestvice za ocenjevanje videza, vonja, okusa, arome in taktilnih zaznav. Vsak vzorec medu sta ocenili dve komisiji, končno število točk pa je povprečje dodeljenih ocen. Največje možno skupno število točk je bilo 100.

V absolutni razvrstitvi se je na prvo mesto uvrstil vzorec akacijevga medu iz Toskane, na drugo mesto sivkin med iz Piemonta, tretje mesto pa sta si z enakim številom točk delila vzorec timijanovega medu iz Apulije in vzorec medu citrusov iz Kalabrije. Odlično četrto mesto v skupni razvrstitvi je dosegel slovenski kostanjev med, ki ga je pridelal čebelar Franci Trček!

Vzorci vrstnega medu, ki so dosegli 90 in več točk, so prejeli zlato medaljo s pohvalo visoke kakovosti (*Gold medal High Quality*), vzorci z več kot 80 in manj kot 90 točkami pa so prejeli srebrno medaljo. Vzorci cvetličnega medu so prejeli zlato medaljo, če so dosegli več kot 85 točk, tisti, ki so dosegli od 75 do 85 točk, pa so bili nagrajeni s srebrno medaljo. Nagrado so tako prejeli prav vsi sodelujoči slovenski vzorci – zlato medaljo so prejeli že omenje-



Foto: Mojca Korošec

Vzorci medu s tekmovanja, razstavljeni na stojnici ekološke tržnice v Cosenzi.

ni kostanjev med Francija Trčka ter akacijev in kostanjev med čebelarstva Čebelji gradič, Herman Kisilak, s. p., cvetlični med tega čebelarstva pa je prejel srebrno medaljo. Skupaj je bilo podeljenih 43 zlatih in 30 srebrnih medalj.

Prireditve je sklenil mednarodni simpozij z aktualno tematiko o prihodnosti hrane *Hrana jutri. Med biotsko raznovrstnostjo, okusom in zdravjem: primer ekološkega čebelarstva* (uradne rezultate najdete na spletni strani prireditve: <http://www.biol-miel.it/en/awards.html>).

Mojca Korošec

Franci Trček, Dobrova – 4. mesto za slovenski kostanjev med v skupni razvrstitvi

Rezultat nas je prijetno presenetil, čeprav je naš kostanjev med že na ocenjevanju medu v Sežani novembra 2011 zasedel 1. mesto med tovrstnimi medovi. Čebelarimo 11 let, od tega štiri leta na ekološki način. Za ekološko čebelarstvo smo se odločili, da lahko sebi in strankam ponudimo čim bolj kakovosten med.



Čebelji gradič – Herman Kisilak, Serdica – zlata medalja za akacijev ter za mešani kostanjev-lipov med

Ta mednarodni uspeh je vnovična potrditev, da dobro čebelarimo in da naše čebelice na Goričkem v Prekmurju nabirajo zlati med, ki sodi po kakovosti v sam svetovni vrh. Ekološko čebelarimo že deset let, predvsem zato, ker imamo radi čebele in naravo in ker samo na ta način lahko porabnikom našega medu zagotovimo njegovo neoporečnost.



Čebele nas povezujejo

Na obronkih zelenega Pohorja, tam, kjer rodovitna polja prehajajo v hriboviti svet, tam, kjer v prekrasnem okolju živijo prijazni ljudje, leži naselje Slivnica pri Mariboru. Tam smo letos ustanovili novo čebelarsko društvo. Do nedavna je to območje spadalo v ČD Rače, letos pa je na podlagi skupnih interesov nekaj čebelarjev ustanovilo novo ČD Slivnica.

Z ustanovitvijo društva smo želeli predvsem nadaljevati tradicijo čebelarjenja na našem območju, kjer je med letoma 1911 in 1933 že delovalo ČD Orehova vas. Na območju občine Hoče-Slivnica zdaj

delujeta kar dve ČD, in sicer ČD Alojz Greif Hoče, ki bo prihodnje leto praznovalo že 100-letnico svojega obstoja, in na novo ustanovljeno ČD Slivnica pri Mariboru.

V ČD Slivnica pri Mariboru je vključenih 13 rednih članov in 10 simpatizerjev. Ponosni smo, ker imamo v naših vrstah tudi dve čebelarki. Večina nas čebelari z AŽ-panji v stacionarnih čebelnjakih. Za našo pokrajino sta značilni obilna spomladanska paša v nižinskem delu in bogata kostanjeva paša ob vznožju Pohorja.



Upravni odbor društva sestavlja pet članov, in sicer g. Alojz Lipnik, ki je tudi njegov predsednik, g. Zvonko Pušnik, tajnik, g. Herman Jakolič, blagajnik, ter ga. Anica Purkart in g. Jože Žuraj. Strokovna izobrazba članov društva se prenaša tudi na čebelarstvo stroko (učitelj, gozdar, ekonomist, kmetovalec, biolog ...). Najmlajša čebelarka je stara 14 let, najstarejši čebelar pa 67 let.

Ljubezen do čebel želimo prenašati tudi med najmlajše, zato osnovnošolcem v okviru čebelarskega krožka posredujemo veliko koristnega znanja, ki ga ne dobijo pri rednem pouku v šoli. Delo v naravi, spoznavanje rastlin in biologija čebel so zelo zanimive teme tako za učence kot tudi za njihove starše in stare starše. Že malčki v vrtcu spoznavajo prijetne zgodbe, kot je npr. zgodba o čebelici Maji in čebelarčku Viliju.

Želimo si, da bi otrokom privzgojili vse tiste lastnosti, ki označujejo čebelarje, to so marljivost, poštenost, sproščenost, spoštljiv odnos do ljudi, do narave, pomoč ljudem v stiski in skrb za zdravje. Člani ČD Slivnica se redno udeležujemo vseh čebelarskih predavanj, ki jih organizirata ČZD Maribor in ČZS.

Upravni odbor društva si je za leto 2012 zadal številne zahtevne naloge, in sicer:

- širjenje čebelarstva na območju društva in prenašanje znanja na mladino;
- uporaba apitehničnih ukrepov in naravnih oz. ekoloških sredstev za zatiranje varoj;
- zgraditev brunarice ob šolskem čebelnjaku (za društvene dejavnosti in potrebe čebelarskega krožka);
- organizacija najmanj treh strokovnih ekskurzij;
- organizacija strokovnih predavanj v sodelovanju z OŠ Slivnica in s sosednjimi čebelarskimi društvi;
- organizacija likovne kolonije, katere osrednja tema bo čebelarstvo;
- razmnoževanje medovitih rastlin, urejanje cvetličnih gredic, sajenje medovitih dreves;
- ureditev čebelarske učne poti;
- vključitev v dejavnosti ČZD Maribor (državno tekmovanje mladih čebelarjev, ocenjevanje medu, ocenjevanje medenih pijač, gozdno medenje, čebelarjenje v Kirarjevem panju itd.);
- izdaja koledarja s fotografijami naših čebelnjakov;
- sodelovanje pri pripravi prireditve ob prazniku občine Slivnica;
- skrb za ozaveščanje občanov o pomembnosti čebel za opraševanje rastlin in o koristnosti čebeljih pridelkov za prehrano in zdravje;
- sodelovanje v občinskih glasilih.

Člani našega društva so dejavni pri delu s čebelami doma in v društvu, sodelujejo pa tudi na občinskih in drugih prireditvah. Osrednje vrednote našega društva so medsebojno spoštovanje, tovariška pomoč in timsko delo. **NAJ MED!**

Alojz Lipnik, predsednik ČD Slivnica

Ustanovljeno Čebelarsko društvo Ob Kolpi in Lahinji

Na lepo sončno nedeljo, 15. januarja 2012, je v gostišču Župančičev hram v Dragatušu potekal 1. občni zbor na novo ustanovljenega ČD Ob Kolpi in Lahinji. Razlogov za ustanovitev društva je bilo več, med najpomembnejšimi pa je ta, da bodo čebelarji, ki jih bo povezovalo na novo ustanovljeno društvo, poslej lahko intenzivneje sodelovali pri čebelarski dejavnosti, predvsem na področjih tehnologije čebelarjenja, enotnega zatiranja varoj in pri urejanju pašnih redov. Čebelarji s teh območij namreč sami najbolj poznajo pašne razmere in izrabo različnih paš, pašne zmogljivosti ter podnebne razmere. Laže jim bodo dostopna tudi različna izobraževanja, ki so pomembna za praktično delo čebelarjev pri pridobivanju kakovostnih in varnih čebeljih pridelkov, saj se jih bodo čebelarji zaradi bližine lažje udeleževali. ČD



Ob Kolpi in Lahinji je 16. februarja 2012 po sklepu UO ČZS postalo tudi polnopravni član ČZS.

Bernarda Kump

Zmagovalni verzi literarnega natečaja

V okviru Tradicionalnega slovenskega zajtrka smo za učence tretjega triletnega osnovnih šol razpisali tudi literarni natečaj za najboljši verz oz. pregovor. V nadaljevanjih bomo objavili izbrane verze izmed 20 najboljših.

*Le pogledjmo neverjetno dejstva,
ki niso iz zamejstva:
čebelice zelo pomembne so,
cvetje, sadje oprasujejo,
z medicino zlato zdravje nosijo, varujejo.*

Tina Korče, OŠ Dob, 7. razred

Strokovna razprava v Čatežu

ČZS, JSSČ sta 15. februarja 2012 v Čatežu pripravili strokovno razpravo o vlogi terenskih svetovalcev v čebelarstvu (v nadaljevanju svetovalcev).

Najprej je v imenu ČZS, JSSČ vse udeležence pozdravil podpredsednik ČZS g. Franc Šmerc, nato pa je besedo prevzel g. Tomaž Samec ter predstavil vlogo in pomembnost svetovalcev na terenu. Svetovalci, ki delujejo v okviru JSSČ, so v pomoč čebelarjem na določenih območjih, saj imajo prvi stik s čebelarji pri reševanju njihovih problemov. Na terenu izvajajo številne odgovorne naloge. Tako čebelarjem svetujejo glede preventivnih ukrepov in pregledovanja čebeljih družin ter jih opozarjajo na preprečevanje širjenja bolezni. Poleg tega za čebelarje izvajajo tudi usposabljanja, saj na terenu pripravljajo različne delavnice, katerih število se iz leta v leto povečuje. Svetovalci med drugim svetujejo čebelarjem glede pravilnega označevanja čebeljih pridelkov in izvajajo terenske analize medu, saj so opremljeni z instrumenti, ti podatki pa so čebelarjem v pomoč pri določanju izvora medu. Ob tem je g. Samec predstavil tudi statistiko števila opravljenih ur svetovanj po posameznih območjih, iz katere je razvidno, da se je to število v zadnjem letu povečalo zlasti na območjih Zasavja in Posavja, na teh območjih pa se je povečalo tudi število čebelarjev, ki so za pomoč prosili svetovalce. Ker se morajo svetovalci nenehno usposabljevati za svoje delo in seznanjati z novimi vsebinami v čebelarstvu, so bila predstavljena tudi izobraževanja svetovalcev v tem obdobju. Ob koncu je bilo še enkrat poudarjeno, da imajo svetovalci veliko nalog, katerih cilj je pomoč čebelarjem na terenu. Zato naj čebelarji pri svojem delu še pogosteje prosijo za pomoč svetovalce, saj jim bo to olajšalo njihovo delo v čebelarstvu, hkrati pa bo prispevalo tudi k večjemu ozaveščenju o pomembnosti ohranjanja naše avtohtone kranjske sivke.

V nadaljevanju je dr. Peter Kozmus s Kmetijskega inštituta Slovenije govoril o vlogi svetovalcev pri zamenjavi čebeljih matic in o pomoči čebelarjem pri spremljanju osnovne odbire v čebelarstvu. Predstavil je tudi rejski program za prihodnjih pet let. V zvezi s tem je poudaril, da so se čebelarji, ki so pristoi-



Foto: Tomaž Samec

pili k Priznani rejski organizaciji, zavezali k izvajanju osnovne odbire, zato morajo v obdobju petih let najmanj dvakrat poklicati svetovalca. Skupaj z njim bodo pregledali čebelje družine glede obarvanosti obročkov na zadkih čebel ter ugotovitve zapisali v zapisnik o izvajanju osnovne odbire. Ob tem je udeležencem predstavil tudi pomen in način osnovne odbire v čebelarstvu ter poudaril, kako pomembno je na tem področju sodelovanje s svetovalci, ki delujejo v okviru JSSČ. Hkrati je predstavil še potek zamenjave matic v minulem letu.

Sledila je razprava, v kateri so sodelovali ga. Lidija Senič, g. Franc Šmerc, dr. Peter Kozmus in g. Tomaž Samec. V ospredju razprave sta bila ukrep zamenjave matic in zavedanje o pomembnosti ohranjanja naše avtohtone kranjske sivke. G. Koželj je predlagal, da bi bilo treba rok vračanja matic podaljšati za 45 dni, s tem pa so se strinjali tudi drugi udeleženci. Poleg tega je bilo tudi predlagano, da bi bilo treba s tem prek revije Slovenski čebelar čim prej seznaniti tudi druge čebelarje.

Sklep tokratne razprave je bil, da so svetovalci brez dvoma potrebni za reševanje težav, ki jih imajo čebelarji na terenu. Zato je treba še naprej krepiti tudi zaupanje med svetovalci in čebelarji ter čebelarje redno obveščati o možnosti, da ob morebitnih težavah za nasvet povprašajo svetovalce.

*Tomaž Samec,
svetovalec JSSČ za zagotavljanje varne hrane*

Čebelarstvo: osnovna ali/in dopolnilna dejavnost

Ker se še vedno pojavljajo primeri čebelarjev, ki imajo čebelarstvo registrirano kot dopolnilno dejavnost na kmetiji, čeprav to zakonsko že od leta 2007 ni več mogoče, opozarjam vse čebelarje, ki imajo registrirano dopolnilno dejavnost na kmetiji, naj na odločbah, ki so ju prejeli od upravne enote in davčnega urada, preverijo, kaj imajo pravzaprav registrirano.

Čebelarstvo je namreč v 69. členu Zдох-2 opredeljeno, kot osnovna kmetijska dejavnost. Čebelarji imamo tako tri možnosti ugotavljanja davčne osnove iz osnovne kmetijske dejavnosti, in sicer: pavšalno, po normiranih odhodkih ali z vodenjem knjig. **V osnovno kmetijsko dejavnost sodi pridelava čebelijih pridelkov** (med, cvetni prah, matični mleček, surov propolis, čebelji vosek, med v satju, čebelje družin in matice). Po zakonu tako **ni več mogoče registrirati čebelarstva (pridelave medu, reje drugih živali in vzreje matic) kot dopolnilno dejavnost na kmetiji.**

Po zakonu o kmetijstvu je namreč dopolnilna dejavnost na kmetiji tista dejavnost, ki je povezana z osnovno kmetijsko dejavnostjo, to pa pomeni, da jo lahko registriramo, če že opravljamo osnovno kmetijsko dejavnost. V Uredbi o vrsti, obsegu in pogojih za opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji (Ur. l. RS, št. 61/05) so natančno zajete dejavnosti, ki se štejejo med dopolnilne dejavnosti na kmetiji, vključno s pogoji za njihovo opravljanje in z omejitvami po obsegu za posamezno dopolnilno dejavnost. Če se ukvarjate samo s čebelarstvom (in nimate katastrskega dohodka), po veljavni uredbi lahko registrirate dejavnost: pridelava medu in čebelijih pridelkov (šifra SKD 10.890). V to sodi tudi pridelava medenih pijač: žgane pijače

(11.010) ter proizvodnja sadnih vin in podobnih fermentiranih pijač (11.030). Mogoča je tudi registracija za medicinarstvo in svečarstvo, peko medenjakov ... V pripravi je tudi že nova uredba, ki bo čebelarjem omogočala širši nabor dejavnosti, povezanih s čebelarstvom.

Dopolnilna dejavnost na kmetiji zahteva ustrezno registracijo na upravni enoti. Davčnemu uradu priglasimo način ugotavljanja davčne osnove, AJPESU pa sporočimo vrsto dejavnosti, ki jo opravljamo. V tem primeru imate možnost ugotavljanja davčne osnove po normiranih odhodkih (70 % normiranih odhodkov) ali z vodenjem knjig (po dejanskih prihodkih in odhodkih). Pavšalna obdavčitev za dopolnilno dejavnost ni mogoča. Tako imate lahko npr. osnovno kmetijsko dejavnost – pridelavo po pavšalu, dopolnilno dejavnost – predelavo pa po normiranih odhodkih. Če pridelujete alkoholne pijače, morate to dejavnost registrirati še pri pristojnem carinskem uradu in obračunavati trošarino.

Čebelarji imajo največ težav pri **poročanju o prihodkih davčnemu uradu**. Opozarjam vse čebelarje, da ob morebitni pavšalni obdavčitvi na osnovno kmetijsko dejavnost (torej pridelavo) **ni treba** pisati računov in **sporočati prihodkov** davčnemu organu, tudi če nekomu napišete račun. Sporočanje prihodkov davčnemu organu pa je potrebno za predelane izdelke, torej za izdelke iz naslova dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Če za dopolnilno dejavnost ugotavljate davčno osnovo po normiranih odhodkih, morate to storiti enkrat na tri mesece, če se odločite za vodenje knjig, pa enkrat na leto.

Tanja Magdič,

svetovalka JSSČ za ekonomiko čebelarjenja

Rezultati dela ČZS v obdobju 2007–2011

Na ČZS in JSSČ smo si v svojih dolgoročnih programih zastavili cilje, za katere se trudimo, da bi jih s svojim delom tudi dosegli. Ali jim tudi v resnici sledimo, ugotavljamo s spremljanjem in z analizo razmer na podlagi anket in različnih raziskav trga. Ugotovitve tako enih kot drugih usmerjajo naše nadaljnje delo, poleg tega pa nam tudi povedo, ali delamo dobro oz. na katerem področju moramo storiti več, katere akcije so bolj in katere manj uspešne, katere nadaljevati in katere ne.

Z razvojem in stanjem slovenskega čebelarstva je zelo zadovoljna velika večina čebelarjev in tudi drugih, predvsem pa je pomembno, kot nam kažejo

analize anonimnih anket, da se to zadovoljstvo iz leta v leto povečuje. Tisto, kar je za nas še večji izraz zadovoljstva, pa je število naših članov, saj se je njihovo število od leta 2007 do letos povečalo za več kot 21 odstotkov. To je razvidno tudi iz Preglednice 1.

Na začetku delovanja JSSČ so bili največji problemi čebelarjev prodaja medu, nizka odkupna cena in tudi nizka cena v prodaji na drobno ter strah pred vdorom uvoženega medu na slovenski trg. ČZS, JSSČ si je za enega izmed svojih poglavitnih ciljev zadala povečanje porabe medu na prebivalca in zvišanje cene slovenskega medu. Stekle so številne promocijske akcije, s katerimi smo gra-

	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Število članov ČZS	6.145	6.118	6.420	6.813	7.057	7.477
Povečanje/zmanjšanje števila članov v primerjavi s prejšnjim letom		- 0,44 %	+ 4,94 %	+ 6,12 %	+ 3,58 %	+ 5,95 %
Skupaj povečanje števila članov od l. 2007 do 2012		+ 21,68 %				

*Preglednica 1: Prikaz članstva po letih. Vir ČZS. * Podatek na dan 8. 3. 2012*

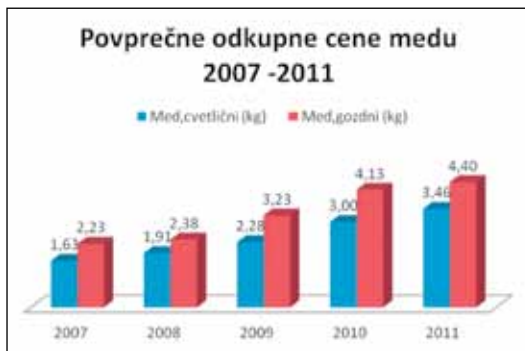
dili prepoznavnost slovenskega čebelarstva ter obveščali javnost o pomembnosti čebel za okolje in o čebeljih pridelkih, po drugi strani pa smo skušali z izobraževanji prav tako izboljšati tudi znanje čebelarjev na področju trženja in prodaje medu.

Eden izmed naših največjih dosežkov je kozarec za čebelje pridelke slovenskega izvora, ki ga čebelarji s pridom uporabljajo. Na leto je prodanih že skoraj 800.000 kosov 900 g kozarcev, in če upoštevamo še manjše kozarce, predvidevamo, da je v teh kozarcih prodana približno polovica ocenjene pridelave medu. Kozarec je prepoznaven tudi med slovenskimi porabniki, saj so analize pokazale, da kozarec prepozna več kot 70 odstotkov vprašanih.

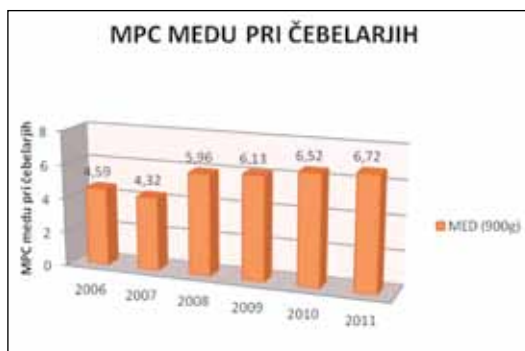
Poleg kozarca smo razvijali tudi blagovno znamko slovenskega čebelarstva z logotipom »Opojnost medene dežele«, pridobili smo zaščiteno geografsko označbo za Slovenski med, izdali številne zgibanke in promocijska gradiva o pomembnosti čebel in o čebeljih pridelkih. Vsa leta izvajamo izjemno uspešno promocijsko akcijo »En dan za zajtrk med slovenskih čebelarjev«, lani pa smo jo v sodelovanju z Ministrstvo za kmetijstvo in okolje še nadgradili v Tradicionalni slovenski zajtrk. Za to akcijo smo leta 2011 prejeli državno priznanje na področje prostovoljstva. Zelo uspešno izvajamo tudi akcijo »Ohranimo čebele«, katere pglavitni namen je seznanjanje javnosti s pomembnostjo ohranjanja čebel in okolja. Sodelovali smo na številnih sejmih, na katerih širšo javnost obveščamo o pomenu čebel in o čebeljih pridelkih. Organizirali smo tudi mednarodni kongres Apimedita in Apiquality, v okviru katerega so potekala številna strokovna predavanja s področja čebelarstva in apiterapije, za širšo javnost pa so v petih mestih po vsej Sloveniji potekali festivali čebelarstva. Vse te in še številne druge dejavnosti so brez dvoma pripomogle tudi k izboljšanju razmer v čebelarstvu.

In kaj so rezultati vseh teh akcij?

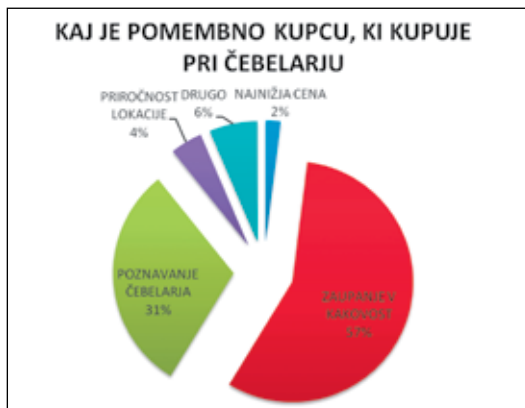
Najbolj razveseljivi so podatki o ceni medu. Odkupna cena je sicer odvisna od vrste medu in je zdaj 4,40 EUR za gozdni med in 3,46 EUR za cvetlični med.



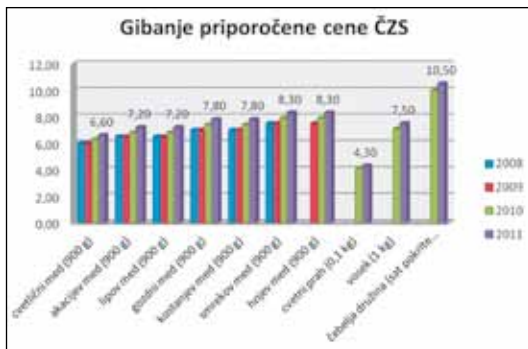
Graf 1: Povprečne odkupne cene cvetličnega in gozdnega medu v obdobju 2007–2011. Vir: SURS.



Graf 2: Povprečna cena medu v prodaji na drobno pri čebelarjih na domu. Vir: ČZS.



Graf 3: Pomembnost nakupa čebeljih pridelkov. Vir: ČZS.



Graf 4: Gibanje priporočene cene ČZS. Vir: ČZS.

Tudi čebelarji na domu zdaj prodajajo med po višjih cenah v primerjavi z letom 2007. Razveseljiv je podatek, da se je povprečna cena v prodaji na drobno s 4,59 EUR v letu 2006 zvišala na 6,72 EUR v letu 2011. Seveda pa je cena medu odvisna od vrste, saj najvišjo ceno dosegata hojev in smrekov med.

Na področju gibanja cene medu v prodaji na drobno je ta še vedno nekoliko nižja od priporočenih cen, vendar se vse več čebelarjev odloča za prodajo po priporočenih ceni. Nekaj čebelarjev je celo takih, ki svoj med prodajajo po 20 ali celo več odstotkov

višjih cenah od priporočenih. Cene medu in tudi drugih čebeljih pridelkov na trgovskih policah pa so v primerjavi s cenami pri čebelarjih na domu občutno višje. Tudi na tem področju bo treba čebelarje še ozavestiti, saj za kupca ni toliko pomembna cena kot kakovost in poznavanje čebelarja. To nam vsako leto potrjuje tudi raziskava trga, na podlagi katere je cena pomembna samo za nekaj manj kot 2 % vprašanih, poznavanje čebelarja za 31 % in kakovost za 57 % vprašanih.

Sklep

Povzamemo lahko, da je bilo naše delo v minulih letih nadvse uspešno, to pa nam daje novih moči za naprej. Številne promocijske akcije in druge dejavnosti so pripomogle k prepoznavnosti slovenskega čebelarstva, čebeljih pridelkov in tudi k zadovoljstvu čebelarjev. Tudi za prihodnje obdobje smo si zastavili visoke cilje. Pripravljamo številne dejavnosti, saj bomo nadaljevali uspešne promocijske akcije in pripravili nove, zato smo prepričani, da bomo skupaj z vami vsemi dosegli cilje in tako ohranili slovensko čebelarstvo tudi za prihodnje generacije.

Tanja Magdič,

svetovalka JSSČ za ekonomiko čebelarjenja

61. redni občni zbor ČZS

V soboto, 10. marca 2012, so se delegati čebelarских друštev zbrali na 61. rednem občnem zboru ČZS. Občnega zbora se je udeležilo 136 delegatov oziroma predstavnikov 61 odstotkov društev, zato je bil zbor sklepčen. Letošnjega občnega zbora se je poleg delegatov udeležilo tudi veliko število čebelarjev. Občni zbor je vodilo delovno predsedstvo s predsedujočim g. Jožefom Smrkoljem, ki je delo občnega zbora usmerjal v umirjenem in pozitivnem duhu.

Na dnevnem redu 61. rednega- volilnega občnega zbora so bile ustaljene točke, ki jih tako visoko srečanje predvideva, tj. sprejem sprememb in dopolnitev Pravil ČZS, redne volitve predsednika, članov Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ČZS, poročilo o uresničitvi delovnega in finančnega načrta ČZS za leto 2011, poročilo predsednika ČZS, poročilo nadzornega odbora, potrditev revidiranega zaključnega računa ČZS za leto 2011 ter sprejetje delovnega in finančnega načrta ČZS za leto 2012. Vse predlagane sklepe so delegati soglasno sprejeli, soglasno pa so sprejeli tudi odločitev, da občni zbor ČZS zavrača vse navedbe in obtožbe, ki jih v svojih pismih v zvezi z delom ČZS navaja g. Marjan Jug, ker jih občni zbor ČZS ocenjuje za neutemeljene in neresnične.



V slavnostnem delu občnega zbora je bila podelitev najvišjih odličij Antona Janše I. stopnje za leto 2012, med prejemniki visokega odlikovanja je bil tudi nekdanji predsednik avstrijskih čebelarjev g. ing. Josef Ulz.

Na občnem zboru so potekale tajne volitve predsednika, članov Nadzornega odbora in Častnega razsodišča ČZS za mandatno obdobje 2012-2016. Kandidat za predsednika ČZS g. Boštjan Noč je predstavil podroben pogled na delo ČZS v obdobju 2012-2016.

V nadaljevanju navajamo rezultate rednih volitev: G. Boštjan Noč je prejel 127 glasov in bil tako izvoljen za predsednika ČZS.

Izmed devetih kandidatov so bili izvoljeni naslednji člani Nadzornega odbora ČZS: g. mag. Franc Javornik je prejel 118 glasov, g. Franc Grošelj je prejel 99 glasov, g. Marko Purnat je prejel 90 glasov, g. Andrej Sever je 76 glasov, g. Janko Prebil je prejel 62 glasov. Izmed petih kandidatov so bili izvoljeni naslednji člani Častnega razsodišča ČZS: g. Alojz Novak je prejel 130 glasov, g. Edvard Stropnik je prejel 126 glasov, g. Franc Pfajfar je prejel

126 glasov in dva nadomestna člana Častnega razsodišča ČZS: g. Rudolf Bandelj je prejel 125 glasov, g. Maksimiljan Vajda je prejel 124 glasov.

Razprava o poročilih je potekala umirjeno in konstruktivno, delegati, ki so se prijavili k razpravi pa so po večini pozitivno ocenili delo Zveze in uresničitev načrta. V razpravi je predsednik ČZS g. Boštjan Noč pozval vse prisotne, da v svojih okoljih čebelarjem naročijo, da o vseh težavah in problemih v zvezi z zdravstvenim stanjem čebel redno obveščajo področne veterinarje VF-NVI.

Anton Tomec, tajnik ČZS

Novi podpredsedniki ČZS

Kot predsednik ČZS sem v skladu s pravili ČZS upravnemu odboru naše organizacije predlagal v imenovanje štiri podpredsednike. UO ČZS je na 1. dopisni seji podprl moj predlog in tako so novi podpredsedniki s pooblastili za posamezna področja postali:

- g. Franc Šmerc (kontakt: fsmerc@gmail.com), ČD Šmartno ob Paki, za posodobitev pravil in pravilnikov ČZS, delovanje PRO in delovanje Čebelarke knjižnice Janeza Goličnika;
- g. Janez Kolenko (kontakt: kolenko.j@gmail.com), ČD Kapca, za medovite rastline, pašni red in pašni kataster in ONS;

com), ČD Kapca, za medovite rastline, pašni red in pašni kataster in ONS;

- g. Aleš Rodman (kontakt: ales.rodman@gmail.com), ČD Sežana, za izobraževanje;
- g. Marko Alauf (kontakt: marko.alauf@gmail.com), ČD Ljubljana Moste Polje, za sodelovanje med ČZS, območnimi čebelarskimi zvezami in čebelarskimi društvi, organizacijo čebelarskih praznikov in Ambroževga plesa.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

Zahvala predsednika ČZS

Za nami je občni zbor ČZS, kajti to leto je za ČZS volilno leto. Kot Vam je znano, sem bil edini kandidat za predsednika ČZS, čeprav bi mi bilo ljubše, če bi imel protikandidate, s katerimi bi soočili različne programe, na podlagi katerih bi čebelarji izbrali predsednika svoje krovne organizacije.

Občnega zbora se je udeležilo 136 delegatov oz. nekaj več kot 60 % vseh volilnih upravičencev. Volilni upravičenci so vsa čebelarska društva in zveze, ki so včlanjeni v ČZS. Udeležba je vsako leto približno enaka, zato se vedno sprašujem, kje je preostalih več kot 70 delegatov. Lepo bi bilo, če bi se vsaj enkrat na leto srečali vsi, se ozrli na prehojeno pot in skupaj začrtali delo za naprej.

Od navzočih je veljavno glasovnico za volitve predsednika oddalo vseh 136 delegatov, od tega jih je 127 obkrožilo moje ime, preostali pa so oddali

prazne glasovnice. Glede na to je torej moja izvolitev podprlo več kot 90 % navzočih.

Tolikšna podpora je zahvala za uspešno delo v minulih letih, predvsem pa velika obveznost za prihodnja leta. Sam se bom potrudil, da bom s svojim delom upravičil zaupanje vseh, ki so me volili, še posebej pa, da bi prepričal tudi tiste, ki še dvomi-jo o mojem delu.

Kot tudi v preteklem obdobju sem za vsa vprašanja, pripombe in predloge dosegljiv po elektronski pošti nocb@czs.si, po telefonu 040/436 512 ali po pošti na sedežu ČZS s pripisom za predsednika ČZS.

Ob koncu se vsem zahvaljujem za podporo z željo po dobrem sodelovanju in skupnem uspešnem delu.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

10. jubilejni čebelarski praznik

Zagorski čebelarji skupaj s ČZS pripravljajo program ob jubilejnem – 10. čebelarskem prazniku, ki ga bomo zaznamovali v soboto, 19. maja 2012. Prireditev bo potekala na grajskem dvorišču porušenega Medijskega gradu na Izlakah. Želja

organizatorjev je, da bi se tega praznika vseh slovenskih čebelarjev množično udeležili tako čebelarji kot tudi praporščaki. Podrobne informacije glede udeležbe in programa so prejeli vsi predsedniki ČD.

Jožef Smrkoli, predsednik ČD Zagorje

Predstavitev članov UO ČZS

Janez Vencelj, ČD Ljutomer

Živim v Ljutomeru. Ker je bil čebelar tudi moj oče, se s čebelarjenjem in čebelami ukvarjam tako rekoč že od rojstva. Zdaj čebelarim s 40 čebeljimi družinami. Zanimajo me področje zakonodaje, tehnologija čebelarjenja, zdravstveno varstvo čebel, čebelji pridelki in trženje. S svojim delom v UO ČZS želim prispevati k sprejetju preglednega in vsem razumljivega čebelarskega zakona, ki bo sprejemljiv za vse slovenske čebelarje. V sodelovanju s pristojnim ministrstvom in NVI naj bi pripravili tudi čim boljši program zdravljen in čim učinkovitejše načine zdravljenja čebel. Pričakujem, da bo sodelovanje ČZS s čebelarskimi regijskimi zvezami, ČD in seveda tudi s čebelarji na terenu dobro, tako da bo večja tudi pripadnost čebelarjev čebelarskim organizacijam na vseh ravneh, prav tako pa tudi, da se bo ob upoštevanju priporočil ČD, čebelarskih regijskih zvez in ČZS povečala enotnost čebelarjev pri trženju čebeljih pridelkov. Čebelarjem sporočam, da brez čebel ni življenja, dandanes pa lahko čebele preživijo samo ob pomoči čebelarjev. Prepričan sem, da nam bo s skupnimi močmi, slogom, z medsebojnim upoštevanjem in znanjem uspelo ohraniti čebelo in s tem človeštvo. Slovenskim politikom pa priporočam, da se zgledujejo po ureditvi v čebelji družini, saj se bodo le tako hitro pokazali rezultati in izboljšanje na vseh področjih.



daji čebeljih izdelkov in k zakonodaji, ki bi bila prilagojena ČD in čebelarjem. Zavzemal se bom za čim boljše sodelovanje med društvi, pa tudi za pridobitev sredstev za čebelarje pri MKGP ob morebitni izgubi čebel zaradi različnih naravnih nesreč ter za čebelarje začetnike ter za sodelovanje z občinami, tako da bi te večjo pozornost namenile sajenju medovitih avtohtonih drevesnih vrst ter omejile sečnjo, saj je v Goriških Brdih vedno manj dreves. Prizadeval si bom pridobiti sadike kostanja, saj je bolezen »šiškarica« žepovzročila škodo. Prizadeval si bom, da bi vsi čebelarji poznali in upoštevali čebelarski kodeks. Trdno verjamem, da bo UO ob pomoči ČZS vse to tudi uresničil.

Sandi Marolt, ČD Radovljica

Sem tako član ČD Radovljica kot tudi ČD Črnomelj. Za člana upravnega odbora ČZS so me potrdili na regijskem posvetu za Gorenjsko. Čebelarski simpatizer sem več kot desetletje, čebelarim pa peto leto, in to z 20–30 družinami na Gorenjskem in v Beli krajini. Po mojem prepričanju je čebelarstvo tako prepletena in povezana dejavnost, da te mora zanimati prav vse! Prav gotovo pozornosti ne moreš usmerjati samo v eno problematiko. Poleg čebelarjenja samega mi je najbližja promocijska dejavnost – od predstavitve koristnosti čebel do predstavitve njihovih proizvodov. Zanima me tudi povezava med čebelnjakom, čebelarjem, neposredno prodajo in seznanjanjem ljudi z uporabnostjo medu, saj se to znanje širi premalo konkretno. Mislim, da je smiselno stalno krepiti zaupanje porabnikov v domače čebelje pridelke, prav tako pa si je treba tudi stalno prizadevati za zdrave čebele, ki bodo živele v zdravem okolju. Uporaba »trde kemije« naj bo samo pripomoček v skrajni sili (če sploh) in ne sredstvo za preživetje družin. Čebelarji moramo imeti na voljo preizkušena sredstva za vzdrževanje zdravih čebel ter kakovostno življenjsko okolje, porabniki pa morajo imeti – če na oznakah piše »Slovenski med« – pravico do prvovrstnega medu. Čebelarstvo je dejavnost posameznikov, vendar samo z organiziranim skupnim delovanjem lahko dosežemo rezultate, ki jih kot posamezniki želimo. Cilje lahko dosežemo v okolju, ki je podprto z dobrim praktičnim izobraževanjem, s kakovostnimi čebelami in z ustreznim, razumljivo zakonodajo, ter med ljudmi, ki bodo naše pridelke poznali, cenili in jih znali uporabljati. Tu pa se začne naše delo in končni rezultat bo vsota naše uspešnosti. Naj med!



Zmago Štucin, ČD Kanal Brda

Stanujem v vasi Hum v Goriških Brdih. Prve čebele sem kupil leta 1980, član ČZS sem od leta 2004, zdaj pa čebelarim s 23 družinami. Svoje delo v UO bom usmeril v potrebne popravke čebelarskega zakona, tako da bo ta zaživel tudi v praksi, saj zdaj v zvezi s čebelarjenjem ni mogoče točno določiti zakonskih določil. Zakonodajo na področju uporabe FFS je treba še bolj zaostri, saj bomo le tako lahko preprečevali zastrupitve čebel. Veliko dela je tudi na področju pašnih redov, saj je treba uskladiti pravice ČD do izvajanja pašnih redov. Pridobiti je treba tudi sredstva za izobraževanje vodstev čebelarskih zvez in ČD, v društvi je treba za čebelarske preglednike in vse čebelarje pripravljati predavanja, ki jih izvaja ČZS. S svojim delom bi želel prispevati k še večji zaščitenosti čebel, k lažji pro-



Priznanji dragima sodelavcema iz Slovenije

Izvršni odbor Zveze čebelarских organizacij Srbije (Savez pčelarskih organizacija Srbije oz. SPOS) je 24. decembra 2011 sklenil, da v zahvalo za dolgoletno plodno sodelovanje podeli visoki priznanji SPOS-a predsedniku ČZS Boštjanu Noču in Vladu Auguštinu, svetovalcu JSSČ za tehnologijo čebelarjenja.

Zahvala gre celotni ČZS, ki nam že več let stoji ob strani in nam pomaga s svojimi nasveti in izkušnjami. Njeni predstavniki so nam posredovali tudi vso potrebno dokumentacijo, ki smo jo potrebovali, da smo Ministrstvu za kmetijstvo lahko posredovali kakovostne predloge za prilagoditev srbskih predpisov predpisom EU. Sešli smo se na več posvetovalnih sestankih in razvili uspešne oblike sodelovanja na vseh področjih razvoja čebelarstva v obeh državah. Izvršni odbor SPOS-a je zato sklenil predsedniku ČZS Boštjanu Noču za veliko pomoč SPOS-u ter tudi za njegove velike zasluge za promocijo čebelarstva v svetu podeliti najvišje priznanje naše organizacije – priznanje profesorja Jovana Živanovića.

Izvršni odbor SPOS-a je prav tako sklenil svetovalcu za tehnologijo na ČZS in velikemu aktivistu



Foto: Arhiv ČZS

na področju čebelarstva Vladu Auguštinu podeliti priznanje SPOS-a za njegovo veliko pomoč v zadnjih letih.

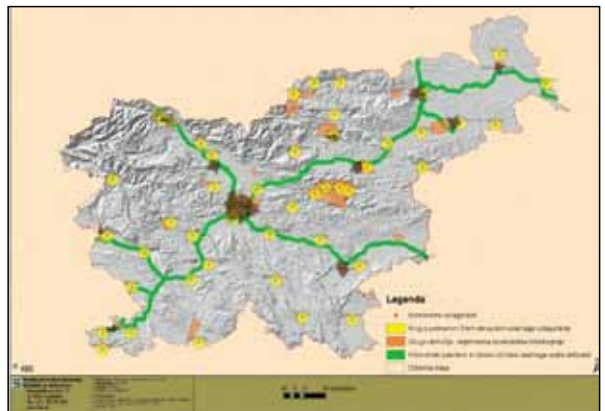
Obema čestitamo in se jima zahvaljujemo za njuno sodelovanje. Upamo tudi, da se bo to v prihodnjih letih še poglobljalo, predvsem na podlagi novih projektov.

Priznanji sta bili podeljeni 18. februarja 2012, ko smo v okviru simpozija Apimondie v Beogradu priznanja podelili tudi predstavnikom Apimondie.

Izvršni odbor SPOS-a

Sprememba območij za ekološko čebelarjenje

V ekološkem čebelarstvu je zaželeno, da viri nektarja in cvetnega prahu na območju treh kilometrov okoli lokacije stojišča po večini izvirajo iz ekološko obdelanih površin ali samoraslega rastlinstva. Pri tem je treba upoštevati, da morajo biti ekološke čebelje družine vsaj kilometer oddaljene od glavnih prometnic (avtocestni križ in avtocestni odseki) in strnjenih mestnih središč oziroma najmanj tri kilometre od odlagališč, sežigališč odpadkov in industrijskih območij. Konec minulega leta je bil v Ur. I. RS, št. 103/2011 z dne 16. 12. 2011 objavljen spremenjen Pravilnik o določitvi območij v Republiki Sloveniji, ki so primerna za ekološko čebelarjenje. V pravilniku so upoštevane spremembe, ki so po sanaciji posameznih odlagališč v zadnjih letih nastale na terenu.



Prikaz območij (ne-) primernih za ekološko čebelarjenje

*Vlado Auguštin,
svetovalec JSSČ za tehnologijo čebelarjenja*

Pobuda Apimondiji

Na Čebelarški zvezi Slovenije smo se odločili, da vzbudimo Svetovno čebelarstvo zvezo Apimondijo, da se aktivnejše vključi v reševanje aktualnih problemov čebelarjev. Ti so bili predstavljeni na zadnjem simpoziju Apiecotech v Beogradu, vendar za njihovo reševanje ni bilo sprejetih nobenih konkretnih sklepov. V ta namen je Čebelar

zveza Slovenije na Apimondijo naslovila pobudo, da se poveže z raziskovalnimi in farmacevtskimi institucijami in poskuša čebelarjem zagotoviti učinkovito sredstvo za zatiranje varoj na podlagi feromonskih vab. Prav tako smo podali pobudo da Apimondija seznani svetovno javnost o negativnih učinkih neonikotinoidov na čebele.

Biologija čebelje družine in panjski sistem

ČZS, JSSČ bo v četrtek, 12. aprila 2012, ob 17. uri, v gradu Hompoš, Pivola 10, Hoče pripravila okroglo mizo, katere osrednja tema bo pomen Biologije čebelje družine in panjskega sistema za čebelarjenje. Na okrogli mizo bodo predvidoma

sodelovali prof. dr. Janko Božič, univ. dipl. biol., g. Franc Prezelj, g. Janez Brvar, g. Zoran Zidarič in g. Stane Sajovec. Tema je zelo aktualna zato vljudno vabljeni.

mag. Andreja Kandolf Borovšak,
svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Okrogla miza o lastni vzreji in osnovni odbiri

ČZS, JSSČ bo v četrtek, 3. maja 2012, ob 16. uri, pri g. Ivanu Atelšku, Povir 52a, Sežana, pripravila okroglo mizo z naslovom »Pomembnost lastne vzreje matic in izvajanje osnovne odbire«. Na strokovni razpravi bodo predvidoma sodelovali

predstavniki ČZS, JSSČ in Kmetijskega inštituta Slovenije. Ker je tema v tem spomladanskem času zelo aktualna, vas vabimo, da se okrogle mize v Sežani udeležite v čim večjem številu.

Tomaž Samec,
svetovalac JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Javna razprava Tehnična pomoč čebelarjem

V četrtek, 19. 4. ob 16. uri bo na sedežu ČZS potekala javna razprava o Uredbi o izvajanju programa ukrepov na področju čebelarstva v RS v letih 2011–2013, ki zajema ukrepe: tehnična pomoč, nadzor nad varozo, kakovost medu in obnova čebeljega fonda. Razprava se bo nanašala na ukrep Tehnična pomoč in na podukrepa sofinanciranje nakupa čebelarске opreme in pomoč čebelarjem

začetnikom. V prvem delu bo pojasnjen potek letošnjega razpisa in razlogi za takojšnje zaprtje, v drugem delu pa bo priložnost za vaše predloge sprememb, ki bi pomenili izboljšanje ukrepa. Na javni razpravi bodo sodelovali predstavniki Ministrstva za kmetijstvo in okolje, vabljeni pa so tudi predstavniki Agencije RS za kmetijske trge.

ČZS, JSSČ

Cenik Čebelarске zveze Slovenije

Vse prodajne artikle Čebelarске zveze Slovenije lahko naročite po e-pošti: barbara.dimc@czs.si ozi

roma po telefonu št.: 01/729 61 00. Vse cene so z DDV-jem.

LITERATURA	CENA V EUR
Kapš: Med in zdravje	34,22
Čebela se predstavi – učbenik + del. zvezek	3,10
Med	2,70
Cvetni prah	1,90
Čmrliji v Sloveniji	3,90
Večjezični slovar čebelarstva	4,17
Slovensko čebelarstvo v tretje tisočletje	43,40
Ajda	6,79
Čebeloreja	2,92
A. Janša: Popolni nauk	3,34
Čebelji pridelki	6,26
Propolis (brošura)	4,34
Čebela – ustvarjalne ideje	2,17
DVD	
Odprtje ČSS - videokaseta	10,00
Varoja	5,00
Simpozij 2009	10,00
S čebelo do medu	5,00
Multimedijski film o čebelarstvu (Šivic)	10,00
Čebelarске turistične poti (v treh jezikih)	10,00

TABLE	CENA V EUR
Enostranska tabla	17,00
Dvostranska tabla	25,00
PRELEPKI	
Prelepka SMGO (mala)	0,025
Prelepka SMGO (velika)	0,0167
ODLIČJA in DIPLOME	
Odličje Antona Janše	24,00
Različne diplome	0,83
SLOVENSKI ČEBELAR	
Izvod SČ – člani	4,00
Izvod SČ – nečlani	7,00
Naročnina na SČ (tujina)	50,00
Naročnina na SČ (Slovenija)	45,00
OBLAČILA	
Klobuček	9,00
Flis	20,00
Jakna »soft shell«	48,00
Pulover	20,00
Majica	7,00

Čebele in oprasovalci v Kambodži

Vabimo vas na predavanje »Medonosne čebele in drugi oprasovalci v Kambodži: *A. dorsata*, *A. cerana*, *A. florea*, *A. andreniformis* ter neželate čebele iz rodu *Melipon* in rodu *Trigon*, lesne čebele *Xlocope*, *Megachiliidae*, *Megachiliidae sculpturalis* in *Amegilla* sp. O tem bo okviru 13. srečanja komisije za alternativne oprasovalce pri ČZS, ki bo v **četrtek, 12. aprila 2012, ob 17. uri, v prostorih ČCS** na Brdu pri Lukovici, predaval g. **Tomaž Oštir**.

Gospod Tomaž Oštir je slovenski čebelar, ki že več let preživlja po šest mesecev v Sloveniji, po šest mesecev pa v Kambodži v Jugovzhodni Aziji. V Sloveniji čebelari s približno 200 panji čebel, v Kambodži pa je dejaven na slovenski šoli čebelarstva, ki je namenjena popularizaciji gojenja čebel v tej državi. Njegove izkušnje in njegovo znanje bodo brez dvoma poučni, srečanje z njim pa bo vsekakor zanimivo. Prisrčno vabljeni.

Dr. Janez Grad

Prenovljene smernice

V letu 2006 smo pripravili Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu na načelih sistema HACCP in kar lepo število čebelarjev se je usposabljanj na to temo tudi udeležilo. Potrebno pa je poudariti, da samo usposabljanje ni dovolj, temveč je potrebno smernice tudi izvajati, kar pomeni, da čebelarimo v skladu z njimi in da izpolnjujemo tudi obrazce, ki so predpisani. Le ti niso naša zahteva, temveč so predpisane z zakonodajo, **zato uradni veterinarji (VURS) tudi na terenu preverjajo izpolnjevanje le teh**.

Zakonodaja se je v tem času do določene mere spremenila, na določenih mestih smo ugotovili pomanjkljivosti zato so smernice v letošnjem letu tudi posodobili. Trenutno še pričakujemo uradno potrditev s strani VURS-a. Ko bomo le to pridobili, vas bomo o tem tudi obvestili, prav tako o načinu upoštevanja in izvajanja popravkov. Naj opomnim tudi na to, da znanja ni nikoli preveč in da usposo-

bljanje enkrat za vselej ni dovolj, temveč je potrebno znanje obnavljati. V ta namen pripravljamo tudi obnovitvena predavanja na to temo. Potrdilo pridobljeno na obnovitvenih ni dovolj za pridobitev potrdila za kandidiranje na tehnično pomoč, temveč so namenjena obnovitvi znanj.

Potrdil o opravljenih usposabljanjih ne bomo več pošiljali po pošti (sklep Komisije za izobraževanje UO ČZS), temveč se mora vsak čebelar na usposabljanje na temo Smernic (tako osnovno kot obnovitveno) prijaviti. Potrdila bodo predavatelji prinesli s seboj na predavanje, prejme pa ga le tisti čebelar, ki se prijavi Nataši Klemenčič Štrukelj (nataša.strukelj@czs.si, 040/436 518) do dva dni pred predavanjem in uspešno opravi preverjanje znanja! Vsi ostali, ki se na predavanje predhodno ne bo prijavil, bo lahko potrdilo prejel na sedežu ČZS.

mag. Andreja Kandolf Borovšak,
svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Sklepi komisije UO ČZS za izobraževanje

Obveščamo vas, da je Komisija za izobraževanje na svoji 10. pisni seji, zaradi racionalizacije porabe sredstev za namene usposabljanja sprejela dva sklepa:

1. Na usposabljanja Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu (osnovno in obnovitveno) so potrebne obvezne predprijave. Čebelarji, ki bodo uspešno zaključili usposabljanje, bodo potrdila o opravljenih Smernicah dobrih higienskih navad v čebelarstvu prejeli na samem usposabljanju. Ostali

udeleženci usposabljanj lahko potrdilo prejmejo naknadno, osebno na sedežu ČZS.

2. Dostop do gradiv se za udeležence usposabljanj omogoči preko spletnih strani ČZS rubrika IZOBRAŽEVALNA GRADIVA, kjer se objavijo v pdf obliki in bodo zaščiteni z geslom. Geslo se posreduje zainteresiranim udeležencem predavanj. Za čebelarje brez dostopa ali znanja uporabe interneta se dostop do gradiv omogoči v tiskani obliki na izrecno željo. Sistem začnemo uporabljati od 12.4. dalje.

Vlado Auguštin,
svetovalec JSSČ za tehnologijo čebelarjenja

Ali v svojem čebelarstvu izvajate osnovno odbiro?

Čebelarji imamo zdaj veliko dela pri čebelah, saj je čebelarstva sezona v polnem teku. V čebeljih družinah povečujemo prostor za zalego in med. Zaradi številnih drugih opravil pa vse premalo pozor-

nosti namenjamo obarvanosti obročkov na zadkih čebel. Čebelarji, ki ste pristopili k Priznani rejski organizaciji, ste se zavezali, da boste v svojem čebelarstvu izvajali osnovno odbiro, da boste torej

pri svojih čebelah spremljali obarvanost obročkov na njihovih zadkih. Če imate pri tem težave, pokličite terenskega svetovalca na svojem območju, tako da boste skupaj z njim preverili stanje pri vaših čebeljih družinah.

Terenski svetovalci so vam na voljo tudi glede drugih vprašanj, kot so: ureditev prostora glede na moč čebelje družine, kako dodajati satnice in gradilni satnik, s katerim boste izrabili gradilni nagon čebeljih družin, kako spremljati odpad varoj, itd. Seveda pa vam bodo svetovali tudi o odpravljanju težav, ki se pojavljajo v vašem čebelarstvu.

V tem obdobju terenski svetovalci na svojih območjih izvajajo tudi delavnice, ki so namenjene

vsem čebelarjem. Čebelarska društva, ki bi želela, da terenski svetovalci pripravijo delavnico tudi za njihove člane, naj za dogovor o izvedbi delavnice pokličejo telefonsko številko 040 436 517. Časovni razpored posameznih delavnic terenskih svetovalcev je objavljen v nadaljevanju.

Terenski svetovalci so na voljo vsem čebelarjem, tudi tistim, ki šele stopajo na čebelarsko pot. Svetovanje je za čebelarja povsem brezplačno, zato izkoristite to možnost in pokličite terenskega svetovalca. Seznam terenskih svetovalcev je objavljen na spletni strani ČZS v rubriki Predstavitev svetovalne službe.

Tomaž Samec,
svetovalec JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Delavnice terenskih svetovalcev

Datum	Čas	Izvajalec	Kraj	Kontakt
Interna kontrola medu				
11. apr.	16.00	Dušan Žunko	Tornijeva dvorana, Tolminu	g. Žunko 031/870 709
20. apr.	19.00	Ivan Čopar	Restavracija Gaj, Mozirje	g. Čopar 041/665 178
Spomladanska oskrba čebel				
3. apr.	18.00	Rudolf Cerkl	Gostilna Godec, Borovnica	g. Cerkl 030/604 004
5. apr.	18.00	Mihael Kamplet	OŠ Studenci	g. Vogrinec 041/818 705
5. apr.	19.00	Ivan Atelšek	Povir 52a, Sežana	g. Atelšek 041/649 142
6. apr.	16.30	Anton Sušl	OŠ Vipava	g. Sušl 041/613 595
10. apr.	17.00	Franc Šolar	Gala dvorana Wellness hotela v Laškem	g. Šolar 030/604 069
11. apr.	17.00	Franc Šolar	OŠ Radeče	g.regar 041/668 305
12. apr.	16.00	Marjan Koderman	Gorjuša 25, Dob	g. Koderman 041/244 590
13. apr.	16.00	Matej Leskovar	Vzrejno - promocijski center Slovenska Bistrica	g. Leskovar 030/604 078
13. apr.	18.00	Miha Rozman	Graščina Radovljica	g. Rozman 030/604 027
14. apr.	9.00	Edvard Dolmovič	OŠ Leskovec	g. Dolmovič 041/625 840
14. apr.	9.00	Dušan Milinkovič	Čebelarska učna pot, Žuniči	g. Milinkovič 030/604 090
14. apr.	9.00	Dušan Žunko	Sužid 41, Kobarid	g. Žunko 031/870 709
14. apr.	10.00	Maksim Proje	ČD Črna na Koroškem	g. Proje 030/604 088
15. apr.	9.00	Milan Seršen	Prostori gasilskega doma Banovci	g. Seršen 030/604 082
18. apr.	17.00	Anton Koželj	Čebelarstvo Požes	g. Koželj 031/619 961
17. apr.	19.00	Franc Tratnjek	Čebelarski dom v Beltincih	g. Tratnjek 041/606 013
19. apr.	17.00	Stane Kokelj	Gostišče Fink, Slovenske Konjice	g. Kokelj 030/604 065
20. apr.	16.00	Jakob Madjar	Šolski čebelnjak OŠ Rogašovci	g. Madjar 041/598 356
20. apr.	16.00	Matej Leskovar	Vzrejno - promocijski center Slovenska Bistrica	g. Leskovar 030/604 078
20. apr.	16.30	Peter Babnik	Društveni čebelnjak Vojnik	g. Babnik 041/211 295
20. apr.	17.00	Franc Prezeli	Čebelnjak Križ (Prezeli)	g. Prezeli 030/604 011
20. apr.	17.00	Slavko Ružič	V prostorih gozdarske hiše v Rožni Dolini	g. Ružič 031/689 155
20. apr.	17.00	Franc Podrižnik	Restavracija Gaj, Mozirje	g. Podrižnik 030/604 068
21. apr.	9.00	Zorko Šabec	Čebelarski dom Ilirska Bistrica	g. Šabec 070/758 752
21. apr.	10.00	Janko Goričan	ČD Dravograd (pri g. Lužnik Otu v Trbonjah)	g. Goričan 02/878 84 48
22. apr.	9.00	Andrej Jernej	Šolski čebelnjak na OŠ Blagovna	g. Jernej 030/604 064
25. apr.	20.00	Zdenko Bencič	Vaški dom Vrhopolje	g. Bencič 031/321 324
28. apr.	9.00	Branko Borštnik	Prilesje 3a, Velike Lašče	g. Borštnik 030/604 002
28. apr.	10.00	Janko Goričan	ČD Ravne (pri g. Mališnik)	g. Kajzer 031/408 155

Urn timer usposabljanj

ČZS nadaljuje program usposabljanja čebelarjev. Vsa usposabljanja so namenjena vsem slovenskim čebelarjem. Za izvedbo usposabljanj v praktični obliki – delavnice so obvezne prijave zaradi omejenega števila prostih mest. **Člani ČZS morajo na usposabljanja obvezno prinesiti novo izkaznico ČZS!** Iz objektivnih razlogov bo urnik lahko naknadno spremenjen in dopolnjen. Vse spremembe bodo objavljene na naši spletni strani www.czs.si.

Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu bomo odslej izvajali v osnovni obliki s celotno snovjo, potrebno za izdajo potrdila udeležencem, ter v krajši obliki za obnovitev znanja. Za izvedbo predavanja Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu mora biti prijavljenih najmanj 15 udeležencev. Potrdila bodo lahko takoj prejeli tisti čebelarji, ki se bodo prijavili do dva dni pred predavanjem in uspešno opravili preverjanje znanja!

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
3. apr.	17.00	Oskrba čebeljih družin skozi leto	dr. Stanislav Kapun	Čebelarški dom Šmarje pri Jelšah	g. Pušnik 031/518 411
4. apr.	17.00	Oskrba čebeljih družin skozi leto	Franc Prezelj	Gostišče Kozel, Selska cesta 37, Ptuj	g. Repič 031/484 527
5. apr.	17.00	Apiterapija	dr. Franc Grošelj in Tone Tome	Kulturni dom Vojnik	g. Babnik 041/211 295
11. apr.	17.00	Tehnologija pridelave propolisa	Norbert Jedlovčnik	Čebelarški dom, Levstikova 8b, Ilirska Bistrica	g. Skrt 041/484 174
11. apr.	17.00	Sadjarstvo in čebelarstvo	Janez Gačnik	Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Pohorska vila, Pivola 8, Hoče	g. Bauman 031/261 884
12. apr.	15.00	Izdelava medenega peciva – delavnica s kotizacijo	Terezija Jerin	Srednja šola za gostinstvo in turizem, Ulica talcev 3, Novo mesto	ga. Lisec 07/393 47 19, andreja.lisec@ guest.arnes.si, obvezna prijava!
12. apr.	17.00	Gozdne paše	Franc Šivic	Dom upokojencev Bohinjska Bistrica, Triglavska 30, Bohinjska Bistrica	g. Kotnik 041/842 621
13. apr.	17.00	Priprava čebeljih pridelkov za prodajo	dr. Stanislav Kapun	Zadružni dom v Notranjih Goricah	g. Bedekovič 041/464 346
14. apr.	10.00	Praktični prikaz čebelarjenja	Janez Kropivšek	Čebelarški dom Podstenice	g. Andrejčič 051/258 283 obvezna prijava!
18. apr.	17.00	Priprava čebeljih pridelkov za prodajo	Norbert Jedlovčnik	Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma	ga. Lisec 07/393 47 19
19. apr.	17.00	Oskrba čebeljih družin skozi leto	dr. Stanislav Kapun	Čebelarški center Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	ga. Štrukelj 040/436 518
21. apr.	10.00	Vzreja čebeljih matic delavnica	Janez Kropivšek	Pred Čebelarškim domom, Levstikova 8b, Ilirska Bistrica	g. Skrt 041/484 174 obvezna prijava!
21. apr.	10.00	Vzreja čebeljih matic delavnica	Franc Panker	Pred občinsko stavbo, Bistrica ob Sotli	g. Uršič 041/454 604 obvezna prijava!
26. apr.	17.00	Apiterapija	dr. Franc Grošelj in Tone Tome	Obrtna zbornica Radovljica, Gorenjska cesta 20, Radovljica	g. Korošec 031/616 187
28. apr.	10.00	Tehnologija čebelarjenja z različnimi izpeljankami listovnih panjev	Franc Panker	Čebelarški dom Črna, Črna na Koroškem	g. Proje 041/392 036
Program zatiranja varoze					
4. apr.	18.00	Apitehnični ukrepi	Vlado Auguštin	Grm Novo mesto – center biotehnike in turizma	g. Kobe 041/940 606
		Zdravstveni del	Anita Vraničar Novak dr. vet. med.		
4. apr.	18.00	Apitehnični ukrepi	Milan Meglič	Gostilna Čuk, Pot k Pivki 4, Postojna	g. Cetina 041/577 256
		Zdravstveni del	mag. Ivo Planinc, dr. vet. med.		
11. apr.	18.00	Apitehnični ukrepi	Marija Sivec	OŠ Bovec	g. Komac 041/406 258
		Zdravstveni del	mag. Ivo Planinc, dr. vet. med.		
12. apr.	16.00	Apitehnični ukrepi	Vlado Pušnik	Gostišče Rifel, Prevalje	g. Vogel 041/347 229
		Zdravstveni del	mag. Vida lešnik dr.vet.med.		

12. apr.	18.00	Apitehnični ukrepi Zdravstveni del	Borut Preinfalk dr. vet. med. Martina Škof dr. vet. med.	Zavod za gluhe in naglušne, Vojkova 74, Ljubljana	g. Holzbauer 041/683 245
17. apr.	18.00	Apitehnični ukrepi Zdravstveni del	Marija Sivec mag. Ivo Planinc, dr. vet. med.	Dvorana Kulturnega doma na Humu, 5211 Kojsko	g. Štucin 041/450 240
18. apr.	18.00	Apitehnični ukrepi Zdravstveni del	Marija Sivec mag. Ivo Planinc, dr. vet. med.	Tornjeva dvorana, Rutarjeva 5, Tolmin	g. Podgornik 040/800 402
19. apr.	16.00	Apitehnični ukrepi Zdravstveni del	Vlado Pušnik mag. Vida lešnik dr.vet.med.	Športni paviljon Vuzenica	g. Žvikart 031/375 107
Zagotavljanje kakovosti čebeljih pridelkov					
2. apr.	17.30	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Nataša Lilek	Gasilski dom Tacen, Pločanska 8, Ljubljana Smartno	g. Tome 041/561 548
3. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITEV	Nataša Lilek	Čopova hiša, Žirovnica	g. Prajfar 041/437 462
4. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITEV	Tomaž Samec	Dom čebelarjev Ruše (za glasbeno solo)	g. Viher 041/946 914
16. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	mag. Andreja Kandolf Borovšak	Sejna soba 3 nadstropje, Center Ig, Banija 4, Ig	ga. Mavec 040/305 482
17. apr.	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITEV	Nataša Lilek	Kulturni dom, Šmarjeta	g. Košale 031/693 408
Svetovanje JSSČ (davčna zakonodaja ter prodaja čebeljih pridelkov in izdelkov, dopolnilna dejavnost, trošarine)					
4. apr.	16.00	Čebelarstva zakonodaja	Tanja Magdič	OŠ Dragatuš, Dragatuš	g. Lakner 040/826 500

MALI OGLASI

PRODAM

Cvetni prah, propolis, vosek, akacijev med in matični mleček, odlična kakovost, v zalogi vse leto, tel.: 041/965 939.

Večjo količino akacijevega medu, tel.: 041/820 346.

Kostanjev med, tel.: 041/235 173.

Gozdni, cvetlični in lipov med, večja količina. Mogoča dostava na dom, tel.: 041/881 830.

Akacijev, cvetlični in kostanjev med, cena po dogovoru, tel.: 041/252 695.

Akacijev med, tel.: 031/894 641.

Čebelje družine s panji ter cvetlični in kostanjev med, tel.: 051/225 916.

100 kg medu, tel.: 041/221 197.

Lipov in mešan med, satnike AŽ-mere ter vosek, tel.: 041/575 477.

Dvanajst AŽ-satarjev, rabljenih, tel.: 051/323 550. **Propolis-**

tekočina, suhi propolis ter 100 kg medu, tel.: 030/681 452.

Čebelje družine na 5, 7 in 10 AŽ-satih ter zabojnik s prikoličco z 10 AŽ-panji s čebelami, tel.: 041/244 590.

Čebelje družine na 5- in 9-satarju, tel.: 040/833 106.

Čebele v LR-panjih, tel.: 040/984 013.

Tri močne družine v 7-satarju, tel.: 01/689 055.

Štiri čebelje družine na AŽ-satih (aprila, Mokronog), tel.: 040/603 493.

Osem čebeljih družin na 10 in dve družini na 6 AŽ-satih, tel.: 01/361 23 87 ali 041/867 551.

Deset čebeljih družin, 5-, 7-satarjev, tel.: 01/723 17 53.

Trideset čebeljih družin na AŽ-satju, tel.: 041/330 811.

Čebelje družine na AŽ-satju (Gorenjska), tel.: 031/694 913.

Smrekov med, zaželena menjava za kostanjevega, tel.: 040/506 082.

Točilo, 4-satno, samoobračalno, INOX, z motorjem, tel.: 031/269 475.

Čebelje družine na LR- in dvotretjinskem LR-satju (Kočevje), tel.: 040/455 855.

Več čebeljih družin na 10 AŽ-satih (okolica Ptuja), tel.: 02/746 80 31.

Čebelje družine na 10 in 5 AŽ-satih, tel.: 031/614 391.

Čebelje družine na 5 in 10 AŽ-satih ter suh cvetni prah (Slovenj Gradec), tel.: 040/555 002.

Nekaj čebeljih družin na 7-satih ter zmrznjen cvetni prah (Kočevska), tel.: 041/788 826.

Nekaj čebeljih družin na 7 in 10 AŽ-satih (Gorenjska), tel.: 031/519 227.

Družine na 5, 10 satih, gozdni in kostanjev med, tel.: 041/883 744.

Večje število zdravih čebeljih družin na 7 in 5 AŽ-satih, tel.: 04/572 10 72 (zvečer).

Od 10 do 30 čebeljih družin na AŽ-satju. Nakup mogoč konec aprila, tel.: 040/958 682.

Sončni topilnik za 2 sata, tel.: 040/958 682.

Čebelje družine na 10 AŽ-satih iz okolice Kranja, tel.: 04/204 67 10.

Čebelje družine, tel.: 031/844 876.

Čebelje družine v AŽ-, 1/1 in 2/3 LR-panjih, s panji ali brez njih (Lj.-Brežice), tel.: 041/643 003.

Deset čebeljih družin na 10 AŽ-satih in pet čebeljih družin na 7 AŽ-satih, brez panjev, tel.: 01/895 71 26, 041/530 757.

Parcelo, primerno za čebele in vikend (30 km iz Ljubljane), ugodno, tel.: 040/602 922.

Štiri čebelje družine na 10 AŽ-satih (Prekmurje), tel.: 031/650 609.

Nekaj čebeljih družin na AŽ-satih, tel.: 05/377 97 91 ali 031/232 003.

Več močnih in zdravih čebeljih družin na 10 AŽ-satih (okolica Ptuja), tel.: 02/745 78 91 in 041/991 758.

Štiri čebelje družine na 7 AŽ-satih (Šentvid pri Stični), tel.: 041/861 044.

Čebelje družine medarice, po potrebi izdam račun za subvencijo, po 1. aprilu, tel.: 02/829 04 83 (Poljčane).

Nove AŽ 10-satarje (tudi 3-etažne); 15 lipovih, primernih za poslikavo, ter 20 plemenilčkov. Mogoča menjava za čebelje družine, tel.: 031/501 801 (po 19 uri).

Dvajset čebeljih družin na 5 AŽ-satih (po 20. uri, okolica Nove Gorice, Goriška brda), tel.: 031/440 168.

Trideset čebeljih družin v 10S AŽ-panjih. Čebele so zdrave in veterinarsko pregledane, tel.: 02/581 16 60, zvečer.

Petdeset čebeljih družin na 10 AŽ-satarju (okolica Murske Sobote), tel.: 041/586 508.

Nekaj čebeljih družin na 10 LR-satih, tel.: 041/76 231.

Deset novih AŽ-panjev 10-satarjev in vso čebelarsko opremo, tel.: 02/568 41 37.

Deset čebeljih družin na 7 AŽ-satih z mladimi maticami, tel.: 01/365 15 36.

Sprejem naročila za letošnje narejence na AŽ-satju (z dobavo v prvi polovici maja), tel.: 031/533 939.

Večje število čebeljih družin na 9 AŽ-satih (ugodno), tel.: 041/917 594.

Pet čebeljih družin na AŽ-satih, tel.: 06/413 78 81.

Čebelje družine na AŽ- in LR-satju (Zg. Savinjska dolina), tel.: 031/470 492, 03/584 52 46.

Petnajst čebeljih družin na 7 AŽ-satih, vse so veterinarsko pregledane, z lanskimi maticami (okolica Ajdovščine), tel.: 041/484 145.

Deset čebeljih družin na 5 AŽ-satih, tel.: 040/160 015.

Šest nakladnih panjev s čebelami in nekaj rezervnih družin na 7-satih (zaradi bolezni, okolica Ptuja), tel.: 040/269 204.

Petnajst čebeljih družin na AŽ-satih, tel.: 041/355 027.

Dvajset čebeljih družin na 10 AŽ-satih (Novo mesto), tel.: 07/332 66 40.

Osem naseljenih nakladnih LR-panjev, skupaj z opremo, tel.: 041/513 835.

Devet kosov rabljenih 10-satnih AŽ-panjev, tel.: 041/482 492.

Deset panjev čebel, tel.: 04/25 11 041, 051//257 566.

Štirinajst AŽ-panjev z družinami v kovinskem zabojniku (čebelnjaku) ter družine na 5 in 7 satih, tel.: 051/370 413.

Nekaj prašilčkov na 5 in 7 AŽ-satih (okolica Ljubljane), tel.: 031/732 114.

Čebelarski tovornjak Mercedes-Benz 1317, z 52 trietažnimi panji, odlično ohranjen, letnik

1996, 327.000 km, registriran do 15. 10. 2012, tel.: 040/236 985.

Zabojnike za čebele za prevoz z osebnim avtomobilom in prikolico ter trietažne panje, tel.: 051/385 014.

Zabojnik za prevoz 32 10-satnih AŽ-panjev ter 8 10-satnih AŽ-panjev, tel.: 031/472 112.

Pet čebeljih družin na 7 AŽ-satih z lanskimi maticami (okolica Ljubljane), tel.: 031/361 222.

AŽ-satnike, lepljene, vrtane in zbite, kakovosten les smreke in lipe, tel.: 041/953 803.

Deset novih AŽ-panjev, izdelanih iz lipovega lesa, po 100 evrov/kos, tel.: 041/822 366.

Satnike, vrtane, lepljene, zbite, tel.: 031/300 697.

10-satarje skupaj s panji in družinami (okolica Dobrepolja), tel.: 031/670 829.

Petnajst novih AŽ-satarjev, tel.: 040/253 874.

Zbite, lepljene, vrtane, zažičene ali nezažičene AŽ-, LR- in DB-satnike ter cvetlični, gozdni in kostanjev med (Litija), tel.: 031/533 939.

Nove smukalnice, tel.: 031/360 467.

Smukalnice za cvetni prah ter tri čebelje družine na 10 AŽ-satih, tel.: 031/846 674.

Mobilno tehcnico za panj z digitalnim prikazom, dobiti jo je mogoče tudi v GSM izvedbi za vse vrste panjev, tel.: 041/965 939.

Skulpturo sv. Ambroža iz hrastovega lesa v naravni velikosti, tel.: 031/241 254.

Revije Slovenski čebelar, letniki od 2000 do 2011, lahko tudi po letnikih, tel.: 031/427 958.

Čebelnjak za 18 panjev, ob katerem je manjša zidanica z vinogradom in sadovnjakom (8 km iz Radeč ali Sevnice), tel.: 031/630 935.

Čebelje družine na AŽ-satih (od pet do deset) s panji ali brez (Gorenjska, alpski ekotip), tel.: 030/604 023.

Sušilnik za cvetni prah SUŠA 5, nov, tel.: 070/739 053.

Zdrave in močne čebelarje družine na LR 2/3 satih, tel.: 041/214 806.

Nekaj narejencev na LR-nizkih in DB-satih, tel.: 041/410 152.

Kontejner za prevoz 32 AŽ 10S panjev ter 8 AŽ 9S panjev, tel.: 031/472 112.

Čebele na 2/3 LR satih, s panji ali brez, v maju tudi roje (Dolenjska), tel.: 041/764 685.

KUPIM

Čebelarje družine na AŽ- in LR-satih, tel.: 031/647 460.

Čebelarje družine na 5 ali 7 satih, tel.: 031/842 020.

Čebele brez panjev, na 5, 7 ali 10 satih, v vzhodni Sloveniji, tel.: 031/352 892.

Starejše letnike revije Slovenski čebelar, pred letom 1945, tel.: 041/403 960.

Parcelo za čebelnjak na samem, z razgledom (do 70 km od Ljubljane), tel.: 040/984 013.

Čebelarje roje (okolica Kozjanskega ali Obsotelja), če jih kdo ugodno proda ali odda, tel.: 031/435 974.

Revije Slovenski čebelar od leta 1898–1950, mogoča menjava vezanih za nevezane od leta 1911–1936, lahko kakšen izvod manjka, tel.: 041/611 377.

Čebelarje družine na Kirarjevih satih, tel.: 031/582 970.

11-satne AŽ-panje, Kozinc, tel.: 041/881 830.

RAZPISI ZA STOJIŠČA

Spletna stran ONS: www.czs.si/Napoved/napoved_medenja.php

Avtomatski odzivnik za paše – tel.: 01/729 61 20

ČD Kanal-Brda razpisuje stojišča na akacijevi, lipovi in kostanjevi paši za leto 2012. Pisne vloge za namestitev čebel naj čebelarji v skladu s Pravilnikom o katastru čebelarje paše pošljejo do 10. aprila 2012 na naslov: Ivan Mencin, Staničeva 5, 5213 Kanal ob Soči. Dodatne informacije po tel.: 031/727 798.

ČD Postojna sprejema pisne prijave za pašo na divji češnji in lipi do 15. aprila 2012, za gozdno pašo pa do 15. maja 2012 na naslov: Čebelarstvo društvo Postojna, Cankarjeva 6, 6230 Postojna.

ČD Šempeter zbira prijave za dovoz čebel na pašo na aka-

ciji v Spodnji Vipavski dolini. Prijave pošljite do 10. aprila 2012 na naslov: Jože Praček, B. Vodopivca 7, 5294 Dornberk, tel.: 051/217 234 ali 05/301 84 79.

ČD Nova Gorica sprejema vloge za akacijevu pašo do 15. aprila 2012, za gozdno pašo pa do 15. maja 2012. Obravnavane bodo samo popolne vloge, ki bodo pravočasno prispele na naslov: Mitja Bavdaž, Prvomajska 90, 5000 Nova Gorica.

ČD Moravske Toplice zbira vloge za akacijevu pašo do 20. aprila 2012. Pisne prijave pošljite na naslov: Čebelarstvo društvo Moravske Toplice,

Lešče 4, 9226 Moravske Toplice.

ČD Ajdovščina zbira prijave za akacijevu pašo do 10. aprila 2012, za gozdno pašo pa do 20. maja 2012. Prijave sprejema g. Milan Lisjak, Vrtovče 30, 5295 Branik, tel.: 031/804 788.

ČD Logatec Za prevoz na logaško gozdno pašo izpolnite predpisani obrazec in ga pošljite kot pripeto datoteko na e-naslov tone.zakelj@kclj.si ali miro.leskovec@siol.net oz. z običajno pošto na naslov Tone Žakelj, Gozdna pot 20 A, 1370 Logatec ali Miro Leskovec, Ograde 4, 1370 Logatec.

TRGOVINA

Gospoka 3, 3000 Celje

~ Delovni čas ~

Pon.-pet. od 8.00 do 15.00

Sreda od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 18.00

Sobota od 8.00 do 12.00

PONUJAMO VAM:

- ~čebelarstvo zaščitno opremo, opremo in pribor
- ~sladkorne pogače MEDOPIP
- ~med in druge čebelarje pridelke
- ~darilni program in kozmetika na podlagi čebelarjev pridelkov
- ~kozarec za slovenski med in drugo embalažo

Možnost naročanja prodajnih artiklov po telefonu, faksu ali e-pošti.
Tel./faks: 03/544 17 23; mail: trgovina.cebela@amis.net

ČEBELCA



ODKUPUJEMO ČEBELJI VOSEK

Za člane ČEBELARSKÉ ZVEZE SLOVENIJE pri nakupu z gotovino v vrednosti več kot 50€ priznamo 4% popust

Poverjeniki za pasišča

ime	priimek	ČD	telefon
Jože	Škulj	Apis Ribnica	041/368 115
Franc	Kovač	Bakovci	02/543 12 48
Ivan	Jurečič	Barje	041/655 105
Milan	Ovca	Barje	041/820 346
Franci	Koščak	Barje	041/628 407
Štefan	Šemen	Beltinci	031/787 235
Andrej	Jernej	Blagovna	040/650 850
Stane	Car	Bloke	041/736 384
Drago	Kotnik	Bohinj	041/824 621
Bogdan	Jereb	Borovnica	031/281 087
Anton	Hren	Borovnica	031/588 587
Franc	Potočnik	Britof-Predoslje	04/204 27 03
Bojan	Hozjan	Črenšovci	041/252 695
Jože	Pugelj	Dobrepolje	031/694 076
Anton	Arh	Dramlje	031/282 402
Janez	Ugovšek	Gornji grad	041/354 642
Franc	Bezovšek	Gornji grad	051/343 478
Anton	Žmavc	Gornji grad	041/828 078
Franc	Vrhovec	Grosuplje	041/582 940
Janez	Žnidaršič	Grosuplje	041/712 285
Marjan	Pregl	Hoče	041/471 150
Miroslav	Rogina	Hoče	031/559 929
Alojz	Rupnik	Idrija	05/377 71 32
Tina	Mavec	Ig	051/655 511
Pavel	Petrovčič	Ig	041/356 460
Vinko	Horvat	Juršinci	031/436 001
Franc	Križan	Juršinci	070/600 911
Andrej	Kragelj	Kanal-Brda	041/255 831
Marjan	Kovačič	Kanal-Brda	040/555 355
Oskar	Kristančič	Kanal-Brda	040/765 048
Dore	Slapnik	Kokarje	030/333 966
Jože	Smolič	Kostanjevica na Krki	041/657 533
Roman	Jordan	Kostanjevica na Krki	031/592 511
Franc	Suhadolnik	Krim	041/389 729
Bojan	Borštnik	Krim	031/373 409
Mirko	Jurinec	Križevci	02/587 19 04
Janko	Ostrc	Križevci	041/208 239
Jožef	Šalamun	Križevci	02/588 13 13
Anton	Krivec	Laško	041/722 860
Marjan	Časar	Lendava	041/471 088
Slavko	Šiško	Leskovec	051/671 763
Janez	Tehovnik	Litija	041/358 910
Milan	Cvetko	Ljutomer	041/507 251
Herman	Bogdan	Ljutomer	041/617 936
Franc	Sterle	Loška dolina	051/650 704

ime	priimek	ČD	telefon
Stanislav	Vesel	Loška dolina	051/410 622
Anton	Plaznik	Makole	02/80 30 528
Stanislav	Kitak	Markovci	041/864 166
Stanko	Brvar	Medvode	031/444 485
Jože	Boštjančič	Mengeš	041/622 579
Ludvik	Horvat	Moravske Toplice	041/989 313
Stanko	Čiček	Moravske Toplice	041/530 688
Evgen	Smodiš	Murska Sobota	031/515 402
Julij	Pokorni	Pesnica	041/923 008
Alfred	Šalamun	Pivka	041/796 578
Mihael	Robek	Podčetrtek	051/387 604
Janko	Prebil	Polhov Gradec	031/604 309
Koloman	Kozic	Prosenjakovci	041/231 766
Štefan	Varga	Puconci	02/545 11 87
Štefan	Benko	Puconci	041/234 168
Štefan	Smodiš	Puconci	041/752 399
Marjan	Maučec	Puconci	041/270 921
Zlatko	Sever	Radenci	041/943 657
David	Žunko	Radgona	040/875 394
Marinka	Ivančič	Rakek	041/909 001
Leonard	Vozlič	Razkrižje	041/290 572
Janez	Arko	Ribnica	031/836 213
Tadej	Posl	Rogaška Slatina	041/574 236
Jože	Sever	Semič	041/901 246
Ivan	Atelšek	Sežana	041/649 142
Rudolf	Bandelj	Sežana	041/638 472
Marjan	Strehar	Slovenska Bistrica	041/917 594
Drago	Blatnik	Stična	031/621 720
Anton	Novak	Stična	031/687 801
Bojan	Murn	Straža-Dolenjske Toplice	040/637 501
Janez	Šercelj	Straža-Dolenjske Toplice	031/804 788
Branko	Gerlica	Sv. Jurij	041/373 023
Stanko	Zorjan	Šalovci	041/269 543
Krilan	Zakoč	Šalovci	031/481 176
Jože	Pravček	Šempeter	051/217 234
Milan	Umek	Šentjanž	031/800 414
Marjan	Novak	Škofja Loka	041/590 166
Dejan	Štimpfelj	Šmarjeta-Škocjan	031/811 836
Jože	Andrejč	Tišina	041/351 985
Anton	Koželj	Trebnje	031/619 961
Vinko	Perne	Tržič	070/643 506
Jaka Gašper	Pečnik	Velike Lašče	041/927 234
Alojz	Novak	Veržej	041/612 769
Peter	Babnik	Vojnik	041/211 295
Matej	Levstek	Vrtojba	05/308 04 67



IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

ČEBELARSKA OPREMA



NOVO

Za vas smo pripravili nov katalog čebelarске opreme.

**ODKUPUJEMO ČEBELJI
VOSEK DO 5,5 EUR / KG**



Nudimo vam AŽ in LR
BIO satnice s certifikatom
ter satnice
s trotojskimi celicami.



**ČEBELJE POGAČE
MEDOPIP**



Delovni čas trgovine:
od ponedeljka do petka:
9.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00

ob sobotah:
9.00 - 12.00

LOGAR TRADE d.o.o.

Poslovna cona A 41, 4208 Šenčur

tel.: 04 251 94 10, info@logar-trade.si, www.logar-trade.si

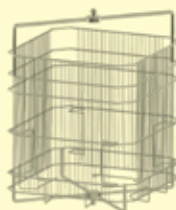
Izdelano s smislom za detajle



Točilo za med 4S
z motorjem 80W

NOVO

Tangentialna točila za med
so odslej na voljo
tudi s košem brez sredinske osi,
da lahko satnik obrnete kar v košu.



NOVO

Mešalnik za izdelavo kremnega
medu, čebeljih pogač,
medenih mešanic, mešanje testa...

**NOVO
FEROMONI**

Feromon Nasonov
za privabljanje rojev.

Cena: 2,35 €

**Feromon čeljustne
žleze matice**

Uporabljamo ga kot začasno
nadomestilo matice v različnih
situacijah (za izboljšanje parjenja,
za pošiljanje čebel brez matice...)

Cena: 2,45 €



SuperBoost

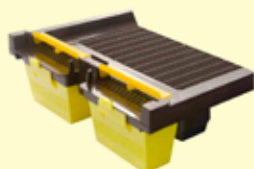
Mešanica, ki jo sestavlja 10 feromonov
zalege. Stimulira aktivnost odraslih čebel,
pripomore k večji motivaciji za pašno
vedenje, povečuje proizvodnjo medu
in cvetnega prahu.

Cena: 9,30 €

Vse navedene cene vključujejo 20% DDV.

**Cedilo za čiščenje
cvetnega prahu.**

NOVO



NAROČENO BLAGO VAM LAHKO ODPOŠLJEMO S PAKETNO POŠTO.

Slike so simbolične. Pridržujemo si pravico do spremembe in tehničnih izboljšav.

Pri gotovinskem nakupu čebelarске opreme v vrednosti več kot 50 EUR
priznamo čebelarjem z veljavno čebelarско izkaznico **4 % popusta.**

MIZARSTVO KRŽE 1938

Prasilčki (5s, 7s), AŽ-panji (9s, 10s, 11s, 12s), AŽ-Kozinc 11+3, trietažni AŽ (9s, 10s), lipovi satniki, pitalniki Francič, distančni vložki

Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev. Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogljičeni (cinkani). Blago vam lahko pošljemo po hitri pošti.

MIZARSTVO KRŽE 1938

Idrijska 10, 1360 Vrhnika
Telefon/faks: 01/ 755-13-17
GSM: 041 420 200
E-pošta: spelakrze@yahoo.com

Z veljavno čebelarstvo izkaznico priznamo 4% popust pri nakupu v vrednosti več kot 42 EUR.

Sušilnice SUŠA

Za sušenje cvetnega prahu in topljenje kristaliziranega medu. Sušiti je mogoče tudi sadje, zelenjavo, zelišča, gobe itd.



Blaž Okorn, s. p.
Sp. Sorica 1a
4228 Železniki
tel.: 04/519 80 30 ali
031/542 517
e-pošta:
blaz.okorn@siol.net

Predstavljamo vam novost na slovenskem tržišču:

Spiralni potopni topilniki za med



Dobavljivi so v treh različnih dimenzijah:

Premier	Moč	Cena*
170 mm	50 W	70,00 €
215 mm	50 W	75,00 €
300 mm	75 W	85,00 €

*Cena vsebuje 20% DDV

Odlikuje jih:

- velika kontaktna površina med medom in grelnim telesom, ki je izdelano iz nerjavečega jekla,
- enakomerna razporeditev grelne površine po celotni širini posode zaradi svoje spiralne oblike,
- stalna temperatura gretja, ki nikoli ne preseže 40°C,
- enostavna uporaba – grelnik le priključimo v standardno 220 V vtičnico in namestimo v posodo,
- enostavno vzdrževanje – po uporabi grelnike operemo v toli vodi in posušimo.

Naročila sprejema in prodaja:

Air maat d.o.o. Povir 52a, Sežana

e-mail: jani@atelsek.si, telefon: 041 649 142



PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor - Tel/Faks: 02/331 80 10

Delovni čas: od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure,
sobota: od 8. do 13. ure; v nedeljo zaprto.

PE ČEBELARNA OB PARKU

Tyrševa 26, Maribor, Tel./Faks 02/251 60 12

Delovni čas od marca do novembra:
Pon., sre., pet. odprto od 9h-13h, julij, avgust zaprto

Ponujamo vam:

voščene satnice AŽ, LR

satnike AŽ - lipovi, rogljičeni
panje AŽ, LR, LR 2/3

drobni pribor, zaščitno
opremo za čebelarjenje

posode in točila za med ...

sladkor in sladkorne
pogače, sirup za čebele,



kozarce za med,
pokrovčke s čebeljimi motivi,

stekleničke za propolis,

steklenice različnih oblik in
velikosti,

kartonsko in plastično
embalažo

Naročeno blago vam lahko pošljemo po hitri pošti,
pri večji količini pa po želji dostavimo na dom!

GSM: 051 / 348-426

e-mail: jana.pp@amis.net

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje - Jana Pušnik Pokrivač s.p., Maribor

POPUSTI ZA ČLANE ČEBELARSKE ZVEZE SLOVENIJE



APIS M&D

4-odstotni popust*



4-odstotni popust*



Čebelarstvo
Rihar-Kocjan

4-odstotni popust*

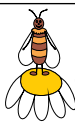
Čebelarstvo
LUCKA



4-odstotni popust*



4-odstotni popust*



Trgovina
ČEBELCA

4-odstotni popust*



10-odstotni popust*



TPV
prikolice

20-odstotni popust*



medium
tisk & design
-10%
www.medium.si



pri čebelici
gostilna & sobe

10-odstotni popust*



šport center
bovec

10-odstotni popust*



apartmaji
Bovška hiša
★★

10-odstotni popust*



do 20-odstotni popust*

Posamezna podjetja članom ČZS omogočajo nakupe s popusti. ČZS išče še dodatne popuste in ugodnosti za svoje člane.

* Podrobnejše podatke o popustih najdete na spletni strani ČZS: www.czs.si ali v uredništvu revije Slovenski čebelar, tel.: 01/729 61 14.

ALOJZ PETEK 1936–2011



Po hudem boju je omagal in legel k večnemu počitku naš čebelarški prijatelj Alojz Petek. Konec julija lani smo se na pokopališču v Ribnici od njega s praporom poslovlili številni prijatelji.

Alojz se je rodil leta 1936 v Dolenjih Lazih pri Ribnici. Po končanem študiju prava se je najprej zaposlil v Kočevju, pozneje pa je bil zaposlen na več odgovornih in vodilnih delovnih mestih, tako v Kočevju kot tudi v Ljubljani.

Sprva je med kupoval pri znancu čebelarju, pred 20 leti pa ga je ta tako navdušil za čebele, da se je čebelarjenja z 10 do 15 panji lotil kar v njegovem čebelnjaku. Sam mi je občasno dejal, da so njegove čebele zaradi njegove službe bolj kot ne odvisne od prijatelja.

Alojz je bil umirjen, a preudaren in zelo prijeten sogovornik. Če je le utegnil, se je udeleževal tudi društvenih dejavnosti. Za zasluge pri ohranjanju čebelic je prejel odličje Antona Janše III. stopnje.

V spominu ga bomo ohranili kot zelo prijetnega človeka.

ČD Kočevje

FLORJAN RIBNIKAR 1922–2011



Sredi lanske jeseni, ko smo že oskrbeli naše čebele, smo izgubili dolgoletnega člana ter ustanovnega člana ČD Goriče Florjana Ribnikarja.

Rodil se je 2. maja 1922 v trdni kmečki družini »pr' Ribnk« na Golniku. Na kmetiji so imeli tudi čebele in tako jih je spoznal že v rani mladosti. Njegova življenjska

pota je bila trda. Kljub delu na kmetiji se je vključil v boj proti okupatorju in leta 1943 odšel v partizane. Po osvoboditvi se je zaposlil in pomagal pri graditvi porušениh domov in ZD v Goričah.

Leta 1945 je začel samostojno čebelariti v AŽ-panjih. Prve čebelje družine je imel na Letenicah, pozneje pa jih je preselil v Srednjo vas pri Goričah. Postavil si je svoj čebelnjak in v njem skrbel za 10 do 20 panjev čebel. Vsa leta je bil dejaven tudi v ČD, bil je tajnik in blagajnik društva, poleg tega pa tudi mentor številnim čebelarjem. Za svoje delo je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje, kot član GD Goriče pa tudi številna druga priznanja. Zadnja leta je prepuštil čebelnjak svojemu sinu, ki se je kot uspešen čebelar vključil tudi v ČD.

Na zadnji poti smo ga pospremili v velikem številu. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

ČD Goriče

KAROL ŽERJAV 1912–2011



V 99. letu starosti nas je zapustil Karol Žerjav. Rodil se je leta 1912 na domačiji Lamperček. Že kot otrok je vžljubil

čebele, saj je na poti v šolo vedno pogledoval proti sosedovemu čebelnjaku. Pri 12 letih si je sam kupil dve čebelji družini ter si zanj kar sam izdelal panje in čebelnjak.

Leta 1947 se je poročil, si ustvaril dom ter svojo ženo učil dela pri čebelah. Pozneje mu je pri čebelarjenju pomagala vsa družina, saj je svoje čebelarstvo razširil na 160 panjev, ki jih je prevažal z avtobusom in v zabojnikih po celotni nekdanji Jugoslaviji. Leta 1954 je začel pridobivati tudi matični mleček, najprej za svoje potrebe. Bil je kooperant Pčelarske centrale Zagreb in Medexa.

Bil je tudi mentor čebelarskega krožka na OŠ Dobrna. 30 let je bil predsednik ČD Dobrna, v zadnjih letih pa je bil častni predsednik društva. Za svoje življenjsko delo na področju čebelarstva je prejel odličja Antona Janše III., II. in I. stopnje.

Karol je čebelaril do konca, zadnje leto pa je pri delu s čebelami imel tudi pomoč. Vsekozi je bil zdrav, zasluge za zdravje pa je pripisoval čebelar in to je rad povedal tudi javno. Še kratek čas pred svojo smrtjo je bil poln načrtov za izboljšanje dela pri svojih čebelicah. Usoda pa je pretrgala njegovo življenjsko pot. Za njim je ostala praznina, to pa nam zdaj zapolnjujejo drobne malenkosti, ki nas bodo vedno spominjale nanj.

ČD Dobrna

PETER OŽBOLT 1924–2009



V začetku oktobra leta 2009 je preminul Peter Ožbolt, rojen leta 1924 v Belci pri Osilnici. Od njega smo se z društvenim praporom in poslovilno besedo v Dolgi vasi pri Kočevju poslovlili številni njegovi prijatelji in čebelarji.

Peter, za prijatelje »Čbelica«, je čebelaril s 50 in več panji. Naš stanovski tovariš je bil več desetletij. Bil je član ČD Kočevje in ČD Ribnica, v obeh društvih je bil dejaven in je rad pomagal. Še posebej ne bomo pozabili njegovega truda pri zatiranju varoj. Ob obiskih nam je poročal o različnih novicah ter nam iz domovine ali tujine nosil zdravila in pripomočke. V Kolpski dolini, kjer je čebelaril, je čebelarje še posebej priganjal k delu in jim pomagal. Med drugim je organiziral tudi veterinarsko predavanje.

Za svoje delo pri napredku in ohranjanju čebelarstva je Peter prejel najvišji društveni odličji

Antona Janše III. in II. stopnje. Ohranili ga bomo v trajnem spominu. *ČD Kočevje*

ANTON KNAVS 1925–2008



Sredi poletja leta 2008 smo se številni prijatelji in čebelarji ČD Kočevje s praporom in poslovilno besedo poslovlili od našega velikega prijatelja in uspešnega čebelarja Antona Knavs.

Anton se je rodil v vasi Ribjek pri Osilnici. Že v zibelki so ga obletavale očetove čebelice in ga zapeljale. Poleg službe, dela na kmetiji, v domačem mlinu in pri čebelah ter poleg skrbi za družino je bil dejaven tudi v krajevnih organizacijah in v domači cerkvi.

Čebelariti je začel v kranjičkih in dunajčanih, se preizkusil z LR-panji, a najraje je imel 9S AŽ-panje. Tone je za čebele navdušil sina, ki v novem čebelnjaku nadaljuje njegovo delo. Postal je vodja Čebelarke družine Osilni-

ca. Po priključitvi k ČD Kočevje je kot delegat deloval v organih društva. Redno je obiskoval seštanke in predavanja, rad pa se je tudi konstruktivno vključeval v razprave. Za svoje zasluge na področju čebelarstva je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje ter plaketo društva.

Tone, Ti veš, da smo te imeli radi in da si v naših srcih lepo zapisan; še vedno nam v ušesih odzvanjajo tvoja pogosta vabila, naj te obiščem. Hvala ti, Tone, za tovarštvo, za naše druženje, za spomine in hvala za sina čebelarja.

Tam, kjer so čebelice, je ljubezen. Kjer je ljubezen, smo mi!

ČD Kočevje

JOŽE GRAHORNIK 1932–2011



V obdobju, ko se vsak list obarva v svojo barvo in se narava pripravlja na počitek, nas je pretresla nepričakovana novica, da je naš dolgoletni in dejavni član

kljub svoji trdni volji in močnemu značaju Jože Grahornik podlegel bolezni sodobnega časa podlegel.

Njegova čebelarstva pot se je začela pri 12 letih, ko je dobil prvi koš čebel. Hitro je povečeval število čebeljih družin in postal dober, zavzet čebelar. Postavil si je dva čebelnjaka, enega pri hiši in drugega v vinogradu, čebelaril pa je tudi s 50 družinami v AŽ-panjih. Živel je za čebele in naravo. Bil je čebelarški preglednik. Zadnje leto pa je bil zaradi bolezni le še opazovalec pri opravih s 30 čebeljimi družinami.

Nekaj let je bil tajnik ČD, nato pa kar 25 let društveni blagajnik. Blagajniške posle je na svojo željo zaradi bolezni leta 2010 prepustil nasledniku. Za dolgoletno dejavno delo v ČD ter za skrb za ohranitev čebel je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje in vrsto drugih priznanj, saj je čebelaril kar 67 let. Od zvestega, delovnega dolgoletnega člana smo se poslovlili na pokopališču pri Lenartu. Hvaležni smo mu za velik prispevek pri razvoju in uspešnem delu ČD ter za ohranitev čebel.

ČD Sveta Trojica - Lenart

Trgovina ČEBELARNA
PRODAJNO RAZSTAVNI SALON
Kepić Milena s.p.
ČEBELARSKI CENTER BRDO PRI LUKOVICI

Delovni čas:
torek-petek: od 8. do 17. ure
sobota: od 8. do 12. ure
nedelja-prazn: zaprto

Za vse skupne izjeme delovnega časa po vsakršnem dogovoru.

Tel.: 01/729 61 18
Faks.: 01/729 61 31
cebelarna@gmail.com
gsm: 041 294 184

Nudimo vam:

- čebelarstvo oprema in pribor
- med in matice čebeljih sort
- darila izdelki iz čebeljih proizvodov
- čebelarstva literatura

GLUKOZNO-FRUKTOZNI SIRUP

NAJBOLJŠA KRMA ZA ČEBELE

- primeren je za krmljenje v vseh panjskih sistemih,
- sirupa prej ni treba pripravljati,
- visok delež suhih snovi,
- stabilen in dolgo obstojen.

Dobavitelj:

SONLEN d.o.o.

Razborca 4, 2382 Mislinja

GSM: 041/640 863

Tel.: 02/885 62 30

Faks: 02/885 76 87

E-pošta: sonlen@siol.net

www.sirup-med.si

AKCIJA
Prašilček 5s
45€ +DDV

IZDELUJEMO



PRAŠILČKE (5s, 7s, 9s, 10s, 12s); **AŽ-PANJE** (9s, 10s, 11s, 12s)
TRIETAŽNE AŽ (9s, 10s, 12s); **KIRERJEVE PANJE** (srednje, velike)
LR-PANJE



Z veljavno
čebelarstvo izkaznico
priznamo 4% popusta
pri nakupu v vrednosti
nad 42€.

Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev. Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogljičeni (cinkani). Blago vam lahko pošljemo po hitri pošti.

ČEBELARSTVO, MEDIČARSTVO
DAMJAN MEDVED S.P.

Dragonja vas 40a, 2326 Cirkovce
tel.: 040 217 542
medekmali@hotmail.com

Glasilo Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarstva zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Spletne strani ČZS: www.czs.si. Slovenski čebelar: www.czs.si/slovenskicebelar.php. Opazovalno-napovedovalna služba: www.czs.si/Napoved/napoved_medenja.php. Avtomatski odzivnik za paše - tel.: (01) 729 61 20. Čebelarstva knjižnica Janeza Goličnika: vsak delovni četrtek med 13. in 17. uro, www.czs.si/knjiznica.php. Ohranimo čebele: www.ohranimo-cebele.si. Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php. Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php.

Kontaktirni podatki Čebelarstva zveze Slovenije: tajništvo: (01) 729 61 00, faks: (01) 729 61 32, uredništvo (01) 729 61 14, Anton Tomec, tajnik: (01) 729 61 02, anton.tomec@czs.si, Barbara Dimc, poslovna sekretarka: 041 370 409, info@czs.si, Boštjan Noč, predsednik: 040 436 512, nocb@czs.si, Jure Justinek, vodja ONS: 041 644 217, jure.justinek@czs.si, urednik Marko Borko: 051 637 204, marko.borko@czs.si.

Kontaktirni podatki Javne svetovalne službe v čebelarstvu: Lidija Senič, vodja službe: 040 436 515, lidija.senic@czs.si, Vlado Augustin, spec. za tehnologijo: 040 436 516, vlado.augustin@czs.si, Tanja Magdič, spec. za ekonomiko: 040 436 513, tanja.magdic@czs.si, mag. Andreja Kandolf Borovšak, spec. za zagotavljanje varne hrane: 040 436 514, andreja.kandolf@czs.si, Nataša Lilek, spec. za zagotavljanje varne hrane: 040 436 519, natasa.lilek@czs.si, Tomaž Samec, spec. za zagotavljanje varne hrane: 040 436 517, tomaz.samec@czs.si, Nataša Klemenčič Štrukelj, administrativna delavka, (01) 729 61 24, 040 436 518, natasa.klemencic.strukelj@czs.si.

Uredniški odbor: Vlado Augustin, Marko Borko, Janez Gregori, prof. biol., Miro Leskovec, Borut Preinfalk, dr. vet. med., dr. Maja Smodiš Škerl, dr. vet. med., Rodoljub Živadinovič, dr. med.

Urednik: Marko Borko, univ. dipl. ped., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Reklamni oglasi: cela barvna stran 500 € (ovitek) oz. 300 € (notranjost), pol strani 150 €, tretjina strani 100 €, četrt strani 70 €, petina strani 50 €, pasica 20 €. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 6- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %. Člani lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,25 €. Splošni oglasi po 0,25 € za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Osmrtnice ne smejo biti daljše od 200 besed. Cene so brez DDV.

Transakcijski račun ČZS: 02300-0013332083, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Avtorjem priporočamo, da v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Oddaja prispevkov: članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Priprava za tisk in tisk: Littera picta, d. o. o., Barletova cesta 4, 1215 Medvode

Naklada: 7330, Tiskano: 27. 3. 2012

Glasilo Slovenski čebelar, ki jo izdaja Čebelarstva zveza Slovenije s sedežem na Brdu pri Lukovici, je vpisana v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 585.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.



ČEBELARSTVO MARKO DEBEVEC

ČUŽA 7, 1360 VRHNIKA
tel.: (01) 755 12 82
faks: (01) 755 73 52
apis.md@siol.net

Delovni čas:

ob delavnikih 9.00-12.00

16.00-18.00

ob sobotah 9.00-12.00

APIS M&D[®]

Cenjene stranke obveščamo, da smo se preselili
na Opekarsko 16 na Vrhniki.



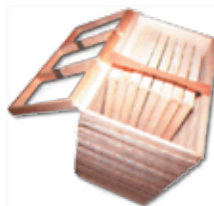
AŽ-PANJI 10-SATNI



AŽ-TRIETAŽNI
PANJ



PREDELAVA VOSKA V
SATNICE
SAMO 0,85 €/KG



SATNIKI:
AŽ-VRTAN,
LEPLJEN, ZBIT
LR - STANDARD LR 2/3



PRAŠILČEK
AŽ 5- IN 7-SATNI

■ Naročeno blago pošljemo tudi po hitri paketni pošti (razen lomljivih artiklov). ■ Po izjemno nizki ceni vam iz vašega voska izdelamo satnice — 0,85 eur/kg. ■ Vosek steriliziramo pri 125 °C. ■ Vosek odkupujemo do 5,5 eur za kilogram (po predhodnem dogovoru izplačilo takoj ali v najkrajšem možnem času). ■ Z veljavno čebelarstvo izkaznico priznamo 4 % popust pri nakupu v vrednosti več kot 50 € (razen na izdelke, ki so v akciji). Popusti se med seboj ne seštevajo.



GRELNIKI
ZA MED 179 €



KAKOVOSTNA RSF - POSODA
IN TOČILA



STANDARDNI LR-PANJ IN
DVOTRETIJSKI LR-PANJ



ŽICA ZA SATNIKE RSF
250 g 4,8 €,
250 g CINK 2,5 €



KAKOVOSTNE POGAČE STIMULANS

- Panji so izdelani natančno in kakovostno.
- Uporabljamo vodoodporne materiale in lepila.
- Kakovostna izdelava po ugodni ceni.

PRIZNANO VZREJALIŠČE ČEBELJIH MATIC DEBEVEC
Sprejemamo prednaročila

Prodamo večje število čebeljih družin
na AŽ satih.